БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 18 (10079) | 1963 оной январиин 22, вторник | Сэн 2 мүнгэн

...тор, машинануудаа ...химээр бэлдэхэ

...эашадань хур- ...тула орооһо ...ургуулха, эдлүү- ...үрэ ехэтэй- ...ухала гэжэ пар- ...Комитет, нү- ...нэгэнтэ бэшэ ...еспубликын кол- ...шье үнгэргэшэ ...шэнээр ху- ...таряа, иланга- ...рилгые зарим ...ашаар гүрэндөө ...эһээ ехэ тараа ...эхээр оруулһан, ...лхэ орооһо аба-

...амжалтаар зо- ...ай республикын ...энэ жэлдэ шэ- ...р тариха гэжэ ...ной партийна ...еспубликын хүдөө ...жа, дурадхал- ...даа абажа, КПСС- ...нум 1963 ондо ...100 мянган гек- ...ээр тариха зорил- ...орилгые шиидхэ- ...шанартай үрэһэ ..., трактор, ма- ...барай тарилгада ...хэрэгтэй. Юуб ...рта эртын тарил- ...болоно ха юм. ...энэ жэлдэ урдын- ...ор бага бэлдэгдэ- ...аар хахалха тү- ...ргэгдэхгүй үлэ- ...да абабал, хаба- ...гын үедэ айхаб- ...эри хэгдэхэ бо- ...горох, хара та- ...бобы гэхэ мэтэ ...ртын тарилгые ...үнгэргэхын тула ...анууд нэгэшье ...гдэхэ ушартай.

...ай тарилгын энэ ...ө ойлгоһон ажа- ...эгшэд техникэеэ ...айн шанартайгаар ...эгтэ гол анхара- ...Энэ талаар Түн- ...» колхоз (колхо- ...нүхэр Домышев) ...харуулна. Тус ...жэлдэ тарил- ...агротехническэ ...үнгэргэжэ, хү- ...амалнуудай баян ...Мүнөө жэлдэшье ...трактор, сеялкэ, ...ад машинануудаа ...ахана заһабарил- ..., колхозой меха- ...гаса хурпалгын- ...ые заһабарилжа, ...байра барихада ...модо бэлэдхэжэ ...Ториин совхозой ...техникэеэ ха- ...бэлэдхэжэ дүүр-

...уд хайшан гээд ...уйпааб гэхэдэ, тэ- ...гааа түрүү, уэ- ...идхэһэн, меха- ...дунда социалис ...ор дэлгэрүүлһэн ...йхидтэ, ториин- ...н мастерскойтой ...н гэзшэ.

...трактор, машина- ...илга олон газар- ...гөөр ябуулагдажа ...й мэдээгээр рес- ...оз, совхозууд за- ...тракторнуудайн- ...ые бэлэн болгоо- ...Тракторай плуг, ...ваторнуудай за- ...хахадлаа. Энэ та- ...Хориин үйлэдбэ- ...иүүдэй харьяата

ажахынууд ехэхэн гээгдэлдэ оронхой.

Хяагтын үйлэдбэриин управлениин Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз (колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Балданов) заһабарилагдаха ёһотой 33 тракторай миил 7-ень бэлэн болгоод, тэрэнэйнгээ табыень ажалда хэрэглэнэ. Иимэрхүү байдал эндэхи «Дружба», Карл Марксын нэрэмжэтэ нолхозуудта үзэгдэнэ. Заһабарилагдаа болоһон тракторнуудые хүдэлгэхэ, ажалда ябуулха ушар эндэхи ажахы бүхэндэ тооной бии. Һүүлэй мэдээгээр энэ зоны колхоз, совхозууд заһабарилгаһаа гараһан 65 трактор хүдэлгэнэ.

Трактор, машинануудай заһабарилгые гэдэргэ татаха, бэлэн болоһон тракторнуудые ажалда хэрэглэхэ ябадалые саашадаа тэсэжэ болохогүй. Хабарай тарилгын хүдэлмэри холо бэшэ. Тиимэһээ ажахын хүтэлбэрилэгшэд, инженер-механигууд трактор, плуг, сеялкэ, культиватор, борной гэхэ мэтэ машинануудые нарин нягтаар заһабарилжа түргөөр дүүргэхэ тушаа яаралтай хэмжээ абаха, бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэхэ уялгатай. Управлениүүдэй дэргэдэхи «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй отделениүүд, тэдэнэй мэдэлдэ байһан мастерскойнууд заһабарилгада хэрэгтэй зүйлнүүдээр ажахынуудые хангаха, ЦРМ бүхэниие дүүрэн хүсөөрнь хүдэлгэхэ, заһабарилгын шанарые наринаар шалгаха үүргэтэй.

Ехэ-Хүдэриин ЦРМ тэндэхи «Родина» колхозой трактор, машинануудые заһабарилаад, газаагаа хадагалһан байна. Энээниие һайшаахаар. Юуб гэхэдэ, энэ ушарта колхоз, совхозууд заһабарилагдаһан трактор, машинануудаа ажалда хэрэглэхэ аргагүйдэнэ бшуу.

Хүдөө ажахын техникые хабарай тарилгада бэлдэлгэдэ бии байгаа дутагдалнуудые дары усадхаха талаар нютагуудай үйлэдбэриин управлениүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, тэндэхи партийна номитедүүд колхоз, совхозуудай партийна организацинууд зохихо хэмжээнүүдые дары абаха болоно. Тракторнуудай мотоор шалгаха һайн түхеэрэлгэгүй мастерскойтой ажахынуудай байдалые шалгажа, үлэһэн тракторнуудыень ЦРМ-дэ гү, али һайн түхеэрэлгэтэй мастерскойтой дүтын колхоз, совхоздо заһабарилха шухала. Мүн эдэ үдэрнүүдтэ «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй мэргэжэлтэд заһабарилгаһаа гараһан трактор, плуг, сеялкэ болон бусад машинануудаа наринаар шалгаха, илангаяа хүрьһэ элдүүрилдэг, үрэһэ таридаг машинануудай хэр шанартайгаар бэлдэһэниие хинаха хэрэгтэй. Яахадааб гэхэдэ, эдэ жэжэ машинануудта зарим ажахын хүтэлбэрилэгшэд, механизаторнууд хайша хэрэгээр хандадаг бшуу.

Гэхэ зуура, үбэлдөө хүдөө ажахын техникые зүбөөр хадагалха хэрэгтэ анхарха шухала. Хүйтэндэ муудадаг зарим частьнууд машинаһаа абтажа, амяараа хадагалагдаха, резинэ меертэй машинанууд тулгуур дээрэ табигдаха ушартай.

Трактор, машинануудаа болзорһоо урид, һайн шанартайгаар заһабарилжа дүүргэхэ гээшэ республикын бүхы механизаторнуудай арюун уялга, нэрэ хүндын хэрэг мүн.

СОВЕДҮҮДЭЙ ҺУНГАЛТАДА— ЭРХИМ БЭЛЭГҮҮДЭЭ БЭЛДЭЕ!

☆ ★

Ажалай түрүүшүүл найдамтай

РСФСР-эй Верховно Соведтэ, Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ болон нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиие шэнэ амжалтануудаар угтаха гэһэн .Захааминай малшад эдэ үдэрнүүдтэ эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Һунгалтын һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон эндэхид мяха, һү болон бусад продуктнуудые гүрэндөө худалдаха 1-дэхи кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Тэрэшэлэн январь—март һарануудта түрэһэн хурьгадаа нэгэшье гарза хоролтодо оруулхагүйн тула бүхы хэмжээ абажа байнхай.

Мүнөө үедэ эндэхид засаг түрэдөө һунгаха һунгуулиин комиссинуудта гэшүүдээр ажалдаа шалгаржа, арадтаа магтуулһан хүнүүдые дэбжүүлжэ байнхай. «Родина» колхозой гэшүүд мал ажалда бага наһанһаа хүдэлжэ ябаһан **Цырен-Долгор Балдановна Гармаевае** Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Санагын окружной комиссиин составта гэшүүнээр дэбжүүлбэ. Нүхэр Гармаева мүнөө үедэ колхоздоо мал адуулагшаар хүдэлдэг. Залуу малаа шадамар бэрхээр бэлшээжэ, һайнаар эдеэлүүлһэнэй ашаар тус бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдэ 800—900 граммаар нэмээнэ. Зунай, намарай һайхан сагта малаа холын бэлшээридэ гаргажа, таргалуулдаг.

Тэрэшэлэн Санагын окружной комиссиин гэшүүдээр пенсидэ гараһан аад, Утаата-Далахайн сомоной Соведэй түрүүлэгшээр хүдэлһөөр ябаһан **Гармаев Буда Шагдурович**, «Дружба» колхозой эрхим һаалишан **Лыгденов Бадма Абидуевич** гэгшэд дэбжүүлэгдэбэ. Залуу һаалишан Бадма Абидуевич даадаг үнеэдһээ жэл бүри элбэг һү һаадаг. Үнгэрһэн жэлдэшье үнеэн бүриһөө 1004 литр һү һаажа, колхоздоо түрүүлээ һэн. Энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1100 литрһээ доошо бэшэ һү һааха гэһэн социалис уялга абанхай.

Д. Аюшеев.

☆ ☆ ☆

Баатар нүхэрөө шэлэбэ

ГУСИНООЗЕРСК ГОРОД. **(Телефоноор абтаба).** Эдэ үдэрнүүдтэ Гусиноозерск городой ажалшад дээдэ засаг түрэ РСФСР-эй Верховно Соведтэ, Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ болон нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиие бэлэг ехэтэйгээр угтахын тула тон үүсхэлтэйгээр ажаллажа байна.

Һаяхан эндэхи 7/8 шахтын хүдэлмэришэд болон инженернүүд, технигүүд олоороо сугларжа, согтой баяртайгаар хөөрэлдэжэ һуугаад һэн. Тэдэнэй зугаа шагнахада болохоёо байһан һунгуулинуудай комиссинуудта гэшүүдээр ямар нүхэдөө шэлэжэ, дэбжүүлхэ тухайгаа шанга шангаар хөөрэлдэхэнь элеэр дуулдана. Тииһээршье тус шахтын партийна эхин организациин секретарь нүхэр Горлов суглаа нээжэ;

— Дээдэ засаг—РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Хяагтын окружной комиссиин составта эгээл эрхим нүхэрөө гэшүүн болгожо дэбжүүлхэеэ бидэнэр сугларбабди, нүхэд,—гэжэ сугларагшадта хандаба.

Удаань түрүүлэн үгэ абаһан шахтер Александр Прокопьевич Магорняк иигэжэ хэлэбэ:

—Манай хүндэтэй шахтёр, Социалис Ажалай Герой Тучинов Гармажап Дабаевичые һайн мэдэхэбди. Манай шахтада 14 жэлэй турша соо хүдэлхэ зуураа нүхэр Тучинов эрхим бүтээсэтэй ажалаараа үльгэр жэшээ харуулжа, олоной дунда хүндэтэй болоһон нүхэр гээшэ. Тиимэл хадань Гармажап Дабаевичта Социалис Ажалай Геройн хүндэтэй нэрэ зэргэ олгогдоо һэн. Мүнөө Гармажап Дабаевич проходчигуудай бригадые хүтэлбэрилхэ зуураа һара бүриингөө үйлэдбэриин түсэбые үлүүлэн дүүргэнэ.

Эгээл тиимэлээ РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Хяагтын окружной комиссиин гэшүүнээр Гармажап Дабаевич Тучиновые дэбжүүлхые би үнэн зүрхэнһөө дурадханаб.

Нүхэр Магорнягай дурадхалые горно мастер нүхэр Федосеев, инженер-нормировщик нүхэр Горлов, шахтер нүхэр Нигматулин болон бусад һайшаан дэмжэбэ.

Иигэжэ нүхэдэйнгөө дунда ажалай үльгэр жэшээ харуулжа, мүн тэдэнэйнгээ магтаал хайрала хүртэжэ ябадаг Социалис Ажалай Герой **Гармажап Дабаевич Тучинов** РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Хяагтын окружной комиссиин гэшүүнээр нэгэн дуугаар дэбжүүлэгдэбэ.

Д. Балданов,
манай корр.

Эрхим нүхэдөө нэрлэнэ

ПЕТРОПАВЛОВСКА. **(Телефоноор абтаба).** Зэдэ, Ториин колхоз, совхозуудаар, эмхи зургаануудаар, һургуулинуудаар олон хүнэй хабаадалгатай суглаанууд үнгэргэгдэжэ байнэ. Энэмнай РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, нютагай Соведтэ һунгаха һунгалтын бэлэдхэлэй үргэнөөр ябуулагдажа байһанай гэршэ мүн болоно.

Эндэхи хонишод, малшад, механизаторнууд эрхим хүнүүдээ окружной комиссинуудта дэбжүүлнэ. Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтын Зэдын окружной комиссида Ториин больницын коллективэй хүдэлмэрилэгшэд врач **Галина Антоновна Шальчуте** гэдэгые дэбжүүлбэ.

— Бидэнтэй хамта хүдэлдэг энэ врач нүхэдэйнгөө этигэл найдабари харюулжа шадаха, һунгуулиин окружной комиссида эдэбхитэйгээр хүдэлхэ байха,—гэжэ тус больницын врач Хасанова, больницын хуушанай хүдэлмэрилэгшэ, медицинскэ сестра Саратова гэгшэд хэлэбэ.

Ториин больницын хүдэлмэрилэгшэдэй суглаанда хабаадагшад врач Галина Антоновна Шальчуте гэгшые Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин окружной комиссида дэбжүүлхэ гэжэ шиидхэбэ.

Аймагай профсоюзна организациин үмэнэһөө **Екатерина Доржиевна Цыбикова** мүн энэл комиссида дэбжүүлэгдэнхэй.

Партиин XX съездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй үмэнэһөө комбайнер **Базар Даржапович Цыреновые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Зэдын окружной комиссида дэбжүүлхэ гэжэ шиидхэгдэбэ.

А. Шатуев,
Зэдын аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо.

ХОНИН БҮРИҺӨӨ—ХУРЬГА!

Энэ жэлдэ Пограничнa совхозой Ехэ-Нугын отделениин хонишод түл абалгадаа эрхим һайнаар бэлдэжэ, мүнөө абтаһан хурьгадаа гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлнэ. Зураг дээрэ: жэлэй эхинһээ хойшо 500 гаран хурьга абаад, һайнаар түлжүүлжэ байһан бригадын ахалагша хонишон Бабасан Цоктоев (баруун гар тээхин) совхозой директор нүхэр Кривогорницынтой (дундахинь) хөөрэлдэжэ байна.

Шадабаритай хонишод шалгарна

Эртэ урда сагһаа хойшо мал үсхэхэдэ таатай гэлсэдэг Мөөрөөшэ, Хилганата, Бүрдэн болон Хираан адагай тала дайдаар Хяагтын совхозой 30 гара мянган хонид байрлана.

Тус совхоздо һүүлэй мэдээгээр хамтадаа таба мянгаад хурьган абтаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэнэ. Январь, февраль һарануудай турша соо хамтадаа 11 мянган хурьгад абтаха юм. Совхозой хонишод эртын хурьгадые түлжүүлхэдээ түрүү, кошарно-базова арга шадабаритайгаар хэрэглэнэ.

Коммунист Ф. Г. Осеевэй хүтэлбэрилдэг Хираан адагай отделениин ажахын тоосоото бригадын хонишод үбэлжэлгэ болон түл абалгые эмхитэйгээр үнгэргэнэ. Энэ бригадын 500 гаран хонид хурьгалаа. Абтаһан хурьгадынь нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна. Бригадын дүй дүршэл ехэтэй, үнинэй хонишон Гэндэн Бальбурович Санжиев, залуу хурьгашад Ханда Доржиева, Владимир Санжиев гэгшэд тус тустаа 90—90 гаран хурьга харууһална.

Нүхэр Осеевэй бригадын хонишод хурьгадайнгаа байрые, хонидойнгоо хото хорёое сэбэр, дулаанаар байлгадаг. Хурьгалха болоһон хонидоо илгажа, тусхай рационой ёһоор эдеэлүүлдэг. Нарай хурьгадтаа яһанай гурил, дабһа хобоо соо хэжэ үгэнэ. Зундаа сабшагдаһан, витамин элбэгтэй үбһэ хурьгадта эдюулнэ. Тиигээд хурьгадайнгаа тэжээлдэ хүсэд ороходонь уһа уулгажа эхилдэг. Иигэжэ һайн шанартай элдэб зүйлэй тэжээл эдеэд байхадаа, харьгадынь тобир дорюунаар түлжэнэ, мяхажана.

Мүн баһа А. А. Шульгин, П. Ц. Цыбденов гэгшэдэй ажахын тоосоондо ороһон бригадын хонишод үбэлэй түл абалгые муу бэшээр үнгэргэжэ байна. Тэдэнэр тус тустаа 350—400 гаран хурьгадые абаад, нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байнхай.

В. Жигжитов.

Электрын элшэ туяа доро

Һуни. Тойроод бордоһо саһаар мушхарһан жабарай эшхэрхэ абяан дуулдана. Илангаяа Бордошын үргэн тала бордоһолоод, бүришье һаа шууяатай. Иимэ жабартай хүйтэн һуни хүн бүхэн лэ унтаатай, ажалай һүүлээр амаржа байна ха гэжэ һанахаар. Тиин гэһээ Бордошын талын доодо үзүүр хүрэхэдэ, зайн галай гэрэл һуниин харанхые хаха зүһэн сасаржа байдаг.

Эндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Илларион Иванович Яньковой хүтэлбэрилдэг ажахын тоосоото бригадада 1000 гаран эхэ хонид харууһалагдана: Нүхэр Яньковой отара жэл бүри олон хурьга абажа, гарза багатайгаар түлжүүлдэг хадаа магтаалтай ажаллажа байдаг юм. Энэ жэлэй эхинһээшье тус отарада 600 гаран хурьган абтанхай, хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна. Тиигэжэ 1000 эхэ хонинһоо 600 гаран хурьган январиин түрүүшын хахадай туршада абтаа. Февраль һарын хахадлатар энэ отара бүхы хонидһоо хурьга абаха юм.

—1000 хонинһоо 1000 хурьга абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлхэ арга боломжотойбди,—гэжэ нүхэр Яньков мэдүүлдэг. Тэрэнэй хэлэһэндээ хүрэхэ байһые болото ажалынь гэршэлнэ.

Колхозой бусад хоёр отара һайн бэлэдхэлтэйгээр, эмхитэйгээр үбэлэйнгөө түл абажа байна. Дамдин-Цырен Ардаевай, Очир Хонгорович Банзаракцаевай хүтэлбэрилдэг хонишодой бригадануудта 300—500 гаран хурьган абтаа. Мүн эндэ зайн гал оруулагданхай юм.

Колхозой правлени болон партийна комитет гол анхаралаа хурьга абалгада хандууланхай. Эхэ хонин бүриһөө хурьга абаха зорилго колхозой бүхы хонишодой урда табигдаад, тэдэниие урмашуулха, ажал хүдэлмэридэнь али болохо аргаар туһалха хэмжээн абтана.

Д. Жундуев.

Захаамин.

Түрэл орон доторнай

...ХИНАЛТЫН ...АЖАЛЛАЖА ...ИЛЭЭ

...ин 17. (ТАСС-ай ...текстильнэ пред- ...омонуудай нэгэн ...камвольно комби- ...170 үнгын, гу- ...рэнүүдтэй бүдүү- ...йдаг. Тус комби- ...һон бүдүүдые бо- ..., али лавсан хо- ...үд гаргадагые ма- ...шье, хари гүрэ- ...дэг болонхой.

...итиин коллектив ...һайнаар дүүргээ. ...түсэбөө дүүргэ- ...эбһөө гадуур 178 ...даабариһаа га-

...комбинадай пар- ...ехэ габьяатай. ...эй бюро үйлэдбэ- ...анхаралаа хан- ...ческэ дэбжэлтын технологическа ...алгада хам орол- ...страциин ажал ...хинажа, тэдэ- ...туһалдаг.

...элэй октябриин ...ой шэнэ составые ...йлэдбэриие хина- ...иүүдые һунгаха ...тнууд шиидэһэн. ...гаһанһээ хойшо ...ра хахад үнгэрөө, ...ссинуудай ажал ...үнгүүдынь нилээд ...й.

...й урда тээ боло- ...партийна коми- тедэй заседани нилээдгүй шууяатайгаар үнгэрөө һэн. Хэлсэхэ зүйлдэ — продукциин шанарай талаар комиссиин түрүүлэгшэ А. И. Воробьевагай элидхэл байһан юм. Энэ комиссиин гэшүүд—үйлэдбэри дээрээ хүдэлжэ байһан хүнүүд хадаа складта хүдэлдэг хүдэлмэришэд штапелиин түүхэй эдые хадагалха технологиие бүдүүлигээр эбдэнэ, тиихэдэ һамналгын үйлэдбэриин администраци түүхэй эдээ ехэ шиигтэйгээр үйлэдбэридэ үгэнэ, тиихэдэнь бүдэй шанар муудана гэжэ тодоруулһан байгаа.

Элидхэл болон комиссиин гараһан дүнгүүд парткомой заседани дээрэ хэлсэгдэһэн байгаа. Мүнөө тэрэ дутагдалнууд усадхагданхай.

Бүхы ушарта партком оролсожо байдаггүй. Ямар нэгэн һалбарида дутуу дунда ябадалнуудай гарахада тус комисси акт табяад, тэрэнээ администраци эльгээдэг. Тиихэдэнь администрацида өөрынгөө зүгһөө хэмжээ абадаг байна.

ДОЛООН ЖЭЛЭЙ УДАРНА БАРИЛГАНУУД ДЭЭРЭ

Баруун Сибириин металлургическа завод энэ жэлдэ түрүүшын металл үгэхэ ёһотой юм. 15 мянган хүнүүдһээ бүридэһэн барилгашадай коллектив энэ заводой түрүүшын ээлжээнэй барилгануудые — ТЭЦ, коксово батарей ашаглалгада оруулхаар бэлдэжэ байнхай. Тэдэнэй хажууда туйлай ехэ доменно пеэшэнэй барилга бодхоогдожо байна. Шудхалгын, заһабарилгын цехүүд болон бусад барилганууд бодхоогдожо байна.

Январиин эхеэр ашаглалгада оруулагдаһан заһабарилгын-механическа заводой вагранка шэрэм гаргажа эхилээ.

— Баруун Сибириин металлургическа заводой түрүүшын шэрэмые мастер Валентин Лукьянов хайлуулжа гаргаба,—гэжэ заһабарилгын-механическа заводой директор И. Петренко мэдүүлбэ. —Энэ металл ондоо тээшээ эльгээгдэхэ бэшэ, харин барилгадаа хэрэглэгдэхэ юм. Манай заводой электрохайлуулгын пеэшэн ашаглалгада оруулагдаха дүтэлөөд байна. Нэгэ-хоёр хоноод байхадаа Баруун Сибириин металлургическа завод булад гаргажа эхилхэ юм.

НЕДЕЛИИН НЭГЭ ҮДЭРЭЙ ПРОДУКЦИ — ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР ГАРГАГДАНА

РОСТОВ-на-ДОНУ, январиин 17. (ТАСС-ай корр.). «Ростсельмаш» заводой прессовэ цехтэ хүдэлмэрилдэг мастер Н. П. Омельченко гэгшын хүтэлбэрилдэг коммунис ажалай бригада неделиингээ даабариие табан хоног соо дүүргээд, зургаадахи үдэрэйнгөө продукциие түсэбһөө гадуур гаргаха гэжэ шиидэбэ. Тэдэнэр «СК-4» гэжэ таряа хададаг комбайнай частьнуудые шэрээдэг юм.

Тус бригада энээнэйнгээ ашаар түсэбһөө гадуур тон олон комбайнуудай хубинуудые бэлдэн гаргаха гэжэ багсаагдана. Энэ бригада абаһан уялгаяа үдэр бүри дүүргэнэ.

Манай жэшээ дагажа, ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукци ехээр гаргадаг болохо арга боломжоёо оролдосотойгоор бэдэрэн оложо, ажабайдалдаа нэбтэрүүлэе гэжэ нүхэр Омельченкын бригада бүхы хүдэлмэришэдые уряалба. Түрүү коллективэй үүсхэлые Доной бусад предприятинууд дэмжэнэ.

ҮБЭЛ ДУНДА — НОГООН ТЭЖЭЭЛ

МИНСК, январиин 17. (ТАСС-ай корр.). Газаа һалхи шуурганай галзууржа байха үедэ, гэр соо үдэрэй гэрэлэй лаампанууд доро 25 сантиметр үндэртэй ешмээн, хара тарян, кукурузын ногоон ургамалнууд ургажа байна. Витебскэ, Гомельско, Могилевско областьнуудай олонхи ажахынууд малай залуу түлдэ эдюулхэ ногоон нэмэлтэ тэжээл уһанай раствор соо ургуулдаг болонхой.

Эдэ ургамалнуудые ургуулхань ехэ орео бэшэшье һаа, аша үрэ ехэтэй юм. Булеэн уһаар угаагдаһан орооһо түмэр тэбшэнүүд соо адхаад, тэжээлтэ бодосуудаар бэлдэгдэһэн шэнгэн-минеральна раствор үдэшэ үглөө хоёрто тэдээн руугаа адхадаг юм. Дүрбэлжэн метр бүриһөө 30—50 килограмм ногоон ургамал абажа, 1000 поршоонхонуудта гү, али 2000 тахяагай дальбараануудта нэмэлтэ тэжээл болгон үгэхэдэ болохо юм. Энээнэй ашаар Быховскэ управлениин «Воронино» совхоздо залуу түлэй үбшэлэлгые огто болюулхаһаа гадна, шэгнүүрэй нэмэлтэнь 25—30 процентээр ехэ болгоо. Энэ ажахыда нэгэ килограмм ногоон тэжээлынь хахад мүнгэнһөө ехэ сэнтэй болоогүй.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ҮЙЛЭДБЭРИИН УПРАВЛЕНИНҮҮДТЭ

Парткомуудай түрүүшын алхам

ЗЭДЭ

Зэдын үйлэдбэриин управлениин шэнэ партком байгуулагдаhаар хэдыхэн хонобо. Гэбэшье, управлениин ажахынуудай бүхы партийна организацинуудта нүлөөгөө үзүүлжэ эхилээ.

Партномой 7 инспектор-эмхидхэгшэд тус тустаа ажахынуудые даажа абаад, ажалдаа гаранхай. Тэдэнэр партийна эхин организацинуудтай суг хамта гүүртэ, отара бүхэнэй байдалтай гүнзэгыгөөр танилсана, ажал хүдэлмэрэй тодорхойлно, дутуу дундануудые түргөөр усадхаха хэмжээнүүдые хараална, мүн малшадай дунда ойлгууламжын, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байна.

Һаяхан ажахынуудай парткомуудай секретарьнуудтай суг хамта управлениин шэнэ партномой хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн болоно, 1963 оной түрүүшын кварталда хэхэ хараа түсэб зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Совхозуудайнгаа хүдэлмэришэдэй, колхозуудайнгаа гэшүүдэй мүнөө үедэ бэелүүлхэ гол зорилго болон саашанхи түсэбүүд тухай Борьёогой совхозой парткомой секретарь нухэр Лумбунов, «Октябрьский» совхозой парткомой секретарь нүхэр Хайдуков, «Коммунизм» колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Жигмытов сугларагшадта тобшохоноор хөөрэжэ үгэбэ. Секретарьнууд болон шэнэ парткомой хүдэлмэрилэгшэдтэй нягта холбоотойгоор хүдэлхэ тухай эндэ дэлгэрэнгы хөөрэлдөөн болоо. Иимэ уулзалганууд hара бүхэндэ боложо байха юм.

Парткомой эмхидхэлэй таhаг мүнөө управлениин ажахынуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн табиха, профсоюзай, комсомолой конференцинүүдтэ бэлэдхэхэ, РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, мүн нютагай Соведүүдэй hунгалтада бэлэдхэхэ гэхэ мэтэ асуудалнуудые шиидхэжэ байна.

Соёл сурталай таhагынь малшадай культурна ажаhуудалай эрилтэнүүдые хангаха, ойлгууламжын хүдэлмэрие улам хурсаар, гүнзэгы удхатайгаар, дэлисэ өхэтэйгөөр ябуулха хэмжээнүүдые хараалаад, бэелүүлжэ эхилэнхэй. Илангаяа социалис мүрысөөе улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулна. Мүн партийна гэгээрэлэй болон механизаторнуудай hуралсалые hайнаар эмхидхэлгэ — таhагай шухала хүдэлмэриин нэгэн болоно. Таhагай штатна, штатнабэшэ пропагандистнууд хүдэлмэрез улам шангадхана.

ХОРИ

Хориин үйлэдбэриин управленидэ шэнээр байгуулагдаhан партийна комитедэй секретарь Пурбэ Эрдынеевич **РЕНЧИНОВТЭ** хүдөө ажахын үйлэдбэрие партийна талаар хүтэлбэрилхэ хэрэг бэелүүлэн, хэжэ байhан түрүүшынгээ алхамууд тухай хөөрэжэ үгэхыень манай корреспондент хандаhан байна.

— КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй тогтоолой үндэhөөр байгуулагдаhан Хориин үйлэдбэриин управлени газар дайдынгаа талаар эгээл томо управлени болоно. Хамтадаа 127,6 мянган дүрбэлжэн километр газарта оршоhон энэ управлениин ажахынууд 973 мянган гектар эдлүүриин газартай (тэрэ тоодо 182,3 мянган га тарялан, 232,6 мянган га сабшалан, 551,6 мянган га бэлшээри). Энэ тала дайдын баялигые 11 совхоз, 3 колхоз ашаглана, — гэжэ нүхэр П. Э. Ренчинов хөөрэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай ноябрьда болоhон Пленум арадай ажахые партийна талаар хүтэлбэрилхэ хэрэг үндэhөөрнь хубилгаха гэhэн шухала асуудал шиидхээ. Тэрэ Пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, Хориин үйлэдбэриин управлениин харьяата коммунистнуудай түлөөлэгшэд өөhэдынгөө түрүүшын конференци дээрэ партийна комитет hунгаhан байна. Манай партком хамтадаа 2.000 шахуу коммунистнуудтай партийна 52 эхин организацинуудhаа бүридэнэ. Эдэ партийна организацинуудай коммунистнууд алибаа ажал хүдэлмэрээрээ хүдөө ажахын үйлэдбэридэ сэхэ хабаатай хүнүүд болоно.

Парткомой ажал ябуулга урдань байhан партиин райкомой хүдэлмэриhөө тон илгаатай байhан туладань парткомдо хүдэлхэ хүнүүдые зүбөөр шэлэн абаха асуудалда анхарал онсо хандуулагдаа. Инспектор-партэмхидхэлшэдээр 7 хүн томилогдонхой. Тэдэнэр бүгэдэндөө хүдөө ажахын үйлэдбэри, партийна хүдэлмэри мэдэхэ, эмхидхэхы шадабаритай нүхэд юм. Тус тустаа ажахын хэмжээе хараада абажа, нэгэ гү, али хоёр ажахынуудые даажа абанхай.

Инспектор - партэмхидхэлшэд даалгагдаhан ажахынуудтаа гаража, тэндэхи ажабайдалтайнь танилсажа эхилээд hэн. Тиихэ зуураа, совхозууд дээгүүр 1962 оной дүн согсоогые түргэдхэhэн байна. Жэлэй дүн зүбшэн хэлсэжэ, дутуу дундануудые элирүүлхын, доторойнгоо арга боломжонуудые тодорхойлхын тула ажалшадай хамтын суглаанууд хаа хаанагүй үнгэргэгдэжэ байна. Гадна малшад, таряашад, механизатор бүхэндэ 1963 ондо хэхэ бүтээхэ хүдэлмэриин даалгабари гаргажа, социалис уялгануудые абхуулжа байhан үетэй. Нарhатын, «Комсомольский» совхозуудые даадаг инспектор-партэмхидхэлшэ нүхэр Фомин С. Е. ехэ шадамараар энэ хэрэг ябуулна.

Хэрбээ урдань райкомой хүдэлмэрилэгшэд колхоз, совхозуудаар ябахадаа, гансал дутуу дундануудые ухашалаад, бюродо ямар нэгэн асуудал бэлдээд бусадаг байhан haa, харин мүнөө манай инспектор-партэмхидхэлшэд ажахынуудтахи партийна организацинуудта али бухы тодорхой туhаламжа үзүүлжэ байха уялгатай болоно. Үнгэрhэн ажахын жэлэй дүн гаргалга, 1963 ондо бэелүүлхэ хүдэлмэриин хараа тодорхойлхо, үйлэдбэридэ шэнэ дүй дүршэл, онол арга үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, парткомуудай, партийна эхин организацинуудай үүргэ улам дээшэлүүлхэ гэhэн гол түлэб шухала асуудалнуудые даб дээрэ урдаа табяад байнабди.

Тиихэдэ партийно-эмхидхэлэй болон соёл сурталай таhагуудта хүдэлхэ инструкторнууд бүгэдэндөө томилогдонхой. Эмхидхэлэй таhагаархин мүн лэ партийна организацинуудаар ябажа, партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэри hайжаруулха хэрэгтэ hаналаа онсо табина. Үйлэдбэри дээрэ хүдэлдэг эрхим нүхэдые партиин зэргэдэ шэлэн абаха, партийна ажахы гуримшуулха, партийна болон гүрэнэй заршам нарин сахиха гэхэ мэтын шухала асуудалнууд тус таhагайхидай зайлашагүй хэрэгынь болоно.

Сэхынь хэлэхэдэ, урдань инструкторнууд партийнашье, мүн үйлэдбэридэ хабаатайшье али бүхы асуудалаар hамаараад, алиеньшье мүртэйгөөр бүтээдэггүй байгаа. Мүнөө эмхидхэлэй таhагай хүдэлмэрилэгшэдэй ажал ябуулга тодо болоо. Соёл сурталайшье таhагаархин нэгэл гол зорилготойгоор хүдэлмэрез эрхилхэ жэшээтэй болоно. Мүнөө үедэ партийна болон механизаторнуудай бүгэдэ ниитын hуралсал, ниитэ политическэ хүдэлмэри хинамжадаа онсолон абаад байна.

Зүгөөр управлениин парткомой бүхы хүдэлмэри хадаа колхоз, совхозуудай үйлэдбэрие партийна талаар зүбөөр хүтэлбэрилхэ, адууhа малай тоо толгой олон болгохо, хүдөө ажахын продуктнуудые абалга, гүрэндэ тушаалгые улам ехэ болгохо хэрэгтэ зорюулагдана. Тиимэ тула эгээ энэ үедэ управлениин партийна бүхы организацинуудай дайшалхы хүсые малаа гарза хоролтогүйгөөр ондо оруулха, абтаhан түлөв бултынь түлжүүлхэ, хабарай тарилгада эрхимээр бэлдэхэ, hү haалга дээшэлүүлхэ, мал шахан тарғалуулгые зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ элсүүлэгдэжэ байна.

hайнаар hурана

Ториин совхозой 3-дахи отделенидэ трактористын мэргэжэл шудалха курса нээгдээд, Николай Тугариновай хүтэлбэри доро 16 залуу хүбүүд, басагад оролдосотойгоор hуралсажа байна. ЦРМ-гэй механик нүхэр Найдан Тугутов технижээр хэшээл үгэдэг юм. Залуу нүхэд А. Дугаров, Р. Ринчинов, М. Доржитарова, Ц-Д. Лубсанова гэгшэд hуралсалайнгаа талаар эрхимүүд гэжэ тоологдоно.

Д. Гомбоцонов.

Калининска х...
на комбинадай ...
бэриин коллект...
лэйнгээ табадах...
hайнаар эхилбэ...
рүүшын арбан ...
мянга шахуу м...
ба.

Энэ предприя...
сезоной бүдүүды...
лээ. Уран зур...
мүнөө үе сагта ...
шэнэ зурагуудые...
Иимэ зурагуудта...
тэй бүдүүд ехэ ...
лоно. Зураг ...
шад Р. Егоро...
ладань), Л. Кур...
пельна бүд хар...

ТАСС-ай ...

АРАДАЙ ЗАРАСА

Хүн бүхэнэй ажабайдалда үнгэрhэн сагайнгаа дүн гаргаг шэбшэхэ саг болодог. Ошоhон сагаа hанан, сэгнэн, hайса бодомжолон байжа, хүн хадаа саашанхи замайнгаа гол хараае шэлэн олодот.

Анна Антоновна Ермошкина 1946 оной зун Томско медицинскэ институтда гүрэнэй шалгалтануудые эрхим hайнаар тушаагаад, комиссиин гэшүүдэй урда зогсоходоо, эгээл дээрэ дурсагдаhан бодолдо абтаа hэн. Медицинскэ институт дүүргээд байхадаа хайшаа ошохо хүсэлтэйбта гэhэн асуудалда: «Хүдөө нютаг» гэжэ hанаhанаа сэхэ хэлэhэн юм.

Тэрэ гэhээр залуу мэргэжэлтэ Буряад орондоо бусажа, Зэдын Дэрэстэй нютагта ажаллахаар ерээ. Дэрэстэй гээшэ үргэн уужам Борьёогой талын урда бэедэ, үльгэр домогто хэлсэдэг Сэлэнгэ, Зэдэ мүрэнүүдэй уулзуур шадар, яhала гоё hайхан газарта түбхинэhэн ехэхэн тосхон байба.

— Больницань хаана юм? — гэжэ эмшэнэй hонирхоходо:

— Манай эндэ больница үгыл даа. Бишыхан амбулатори биил хаш, — гэжэ хоноhон айлайнь эзэн ойлгуулаа гэхэ.

Холынгоо аян замда эсэжэ шалажа ерэбэшье, Анна Антоновна нэгэшье үдэр амараагүй, тушаалта ажалдаа шунал абьяастайгаар шармайн ороо hэн. Хүдөөгэй врачай hанаа зоборитой, амаргүйхэн ажабайдал эхилбэ. Эгээл эндэ залуу мэргэжэлтын абари зан хатуужаhан, бэрхэшээлнүүдые дабаха бүрөө ажалайнь дүй дүршэл, онол арга баяжаhан. Врач Ермошкина ехэхэн үүсхэл, оролдолго хэшээл гаргаhанайнгаа эсэстэ Дэрэстэйдэ түрүүшын больница нээhэн байна. Энэ нютагта эгээ хоёр жэл хүдэлжэ байтарнь тэрэниие Ильинкэ тосхоной ехэ больницада, удаань Үнэгэтэй нютаг ажаллахаар ябуулна. Дурсагдагша больницануудта арба нэгэн жэлэй турша соо хүдэлхэ зуураа, тэрэ советскэ, партийна органуудай зүгhөө Хүндэлэлэй грамотануудаар таба дахин шагнагдаhан. арад зоной баяр баясхаланда оло дахин хүртэhэн байха.

...1959 онhоо Загастайн участково больницада ажаллаха зуураа, Анна Антоновна арад зоной элүүрые хамгаалха хэрэгтэ бүришье hайн үрэ дүн туйлана. Загастай нютагай колхоз, хүдэлмэришэдэй тосхонуудта 5 мянга гаран хүн, тэрэ тоодо 1321 үхибүүд ажаhуудаг. Тэдэнэй элүүрые хамгаалха талаар врач Ермошкина тус больницын эбтэй эетэй хүдэлмэрилэгшэдые толгойлон, эсэшэ сусашагүй ажал ябуулhан, ябуулжашье байhаар.

Нэгэтэ Анна Антоновнагай ажалаа дүүргээд гэртээ харихаяа байтарнь телефон уншарагтай утаар хангиржа:

—Ардасаанай леспромхозhоо хонходоно. Надежда Меринова хүндөөр шархатаа. Түргөөр абарыт, — гэhэн мэгдүү абяан дуулдаба.

Врач хэрэгтэй инструментнүүд, эм дом абажа, больницаhаа арбаад модоной газарта оршодог Ардасаанай леспромхоз хүрэтэр улаан хэрээhэтэй машинынгаа шадал мэдүүлэн табилуулба. Модошодой тосхон хүрэhөөр Меринова гэгшын гэр байрые oложо ороходонь, залуухан эхэнэр толгойдоо гүнзэгы шархатай, хамар, аманhаань уhа, шуhа хаяжа, ядаржа хэбтэбэ. Үбшэн эхэнэрэй шархые врач болгоомжотойгоор сэбэрлэн угаажа, эм дом хүртүүлhэн, тарилга хэhэн, тиигээд бүхэли hүниндөө тэрэниие hахижа хоноhон байгаа. Ушар юуб гэхэдэ, хүндөөр үбшэлhэн хүниие тэрэ гэhээр больницада асаржа болохотүй байгаа ха. Харин үглөө үдэрынь Надежда Мериновае больницадаа асаржа, нарин нягтаар эмнэжэ эхилhэн юм. Тэрэнэй ами наhанай түлөө врач Ермошкина, больницын хүдэлмэрилэгшэд барандаа хоёр hара хахад тэмсэhэн юм. Тэдэнэр Н. Мериновае зүйтэй зүбөөр, шадамгай бэрхээр эмшэлжэ, элүүр энхэ болгобошье, Улаан-Үдэ хотын ехэ мэргэжэлтэдтэ үзүүлхэ гэжэ город абаашаба.

Республиканска больницын хирург Загастайн больницада эмшэлүүлжэ элүүр энхэ болоhон эхэнэрэй бэеые hайса үзэhэнэйнгөө удаа габьяата врач Ермошкинагай гарые барижа:

— Та тон хүндөөр үбшэлhэн хүниие эдэгээбэт. Танай зориг, танай мэргэжэл энэ эхэнэрэй ами наhые абараа, — гэбэ.

Үнгэрэгшэ намар эндэ үшөө нэгэ иимэ ушар болоhон. Гариг саа үбшэндэ нэрбэгдэжэ баруун гар, хүлөө таталдашаhан, үгэеэш хэлэжэ бирахаяа болиhон 65-тай үбгэниие манай больницада оруулхадань зүрхэ алдахаар байгаа hэн, — гэжэ эндэхид хөөрэлдэдэг.

Тодорхойлходо тэрэ үбгэмнай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшан Бадмын Цырендаши гэгшэ Загастайн больницада 2 hара эмшэлүүлээд, яhала hайжаржа, хүл дээрээ гэртэхиндээ бусаhан түүхэтэй. Мүнөө үбгэн нүхэрнай колхозойнгоо мал дээрэ ямаршьегүй ажаллаhаар лэ ябана даа.

17 жэлэй туршада врачаар хүдэлхэ зуураа, Анна Антоновна Ермошкинагай ажабайдал ба ажалда хэды иимэ ушарнууд тохёолдоо гээшэб! Үбшэндэ баригдаhан хэдэн зуугаад хүнүүдые элүүр энхэ болгоhон совет врачай алдар нэрэ олоной дунда хүндэтэйл. Тиимэл хадаа тэрэнэй нэрэ дээрэ баяр баясхалангые хүргэhэн бэшэгүүд хэдэн арбаадаар орожол байдаг. Тиимэл хадаа Анна Ермошкинагай үнэн сэхэ ажал үндэрөөр сэгнэгдэнэ бшуу. Тэрэ Буряадай республикын габьяата врач гэhэн арюун hайхан нэрэ зэргэдэ хүртэhэн, БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаhан, Москва хотодо болоhон терапевтнүүдэй Бүхэсоюзна съездэ делегадаар, Загастайн сомоной Соведэй депутадаар hунгагдаhан юм.

Анна Ермошкина туйлаhанаараа hанаагаа амардаггүй. Загастайн

больницые даагш...
раа, эндэ нарайла...
байшан, гараж б...
ца шадарай газа...
хэлтэй болгохо, ...
эмхидхэhэн байна...
хүйтэндэ больни...
тэ ороходо дулаа...
зохид, эндэ ...
дэй урин налага...
шье hайшаалтай. ...
ницын шударгы ...
дэй, нэн түрүүн ...
тушаалта ажалд...
гатайгаар, үнэн ...
ниие гэршэлнэ бш...

Габьяата врач ...
тайн сомсоведэй ...
ладаа hунгагшад...
рисаатай, тэдэнэй...
лэ политическэ б...
темэ дээрэ удха ...
лекцинүүдые унш...
шадай дунда үнэ...
рэлдөөнүүдые хэд...

Ямаршье мэрг...
сэгнэмээр тодорх...
гэжэ байдаг. Ток...
деталь тошылдоh...
малшан гү, али ...
шэнээн продукци ...
нэдэг. Врачай аж...
нүүдэй элүүр эн...
Хүн зоной элүүр...
хамгаалха гээшэ ...
бэ!

манай...

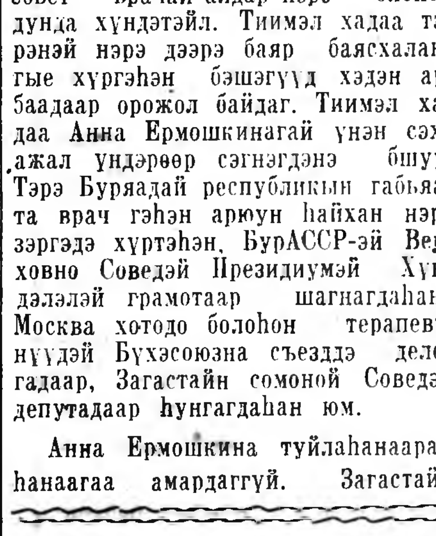

НИНЫН БААТАРШАЛГА

Нина Литяева Улаан-Үдын нэгэ заводто хүдэлжэ байха үедөө гэнтын аюулда орожо, баруун гараа ехээр гэмтээд, сарбуугаараа тайруулhан байгаа.

Ганса гартай болоод хаана ошохоб, юу хэхэб гэжэ Нина олон юумэ бодоо. Хүдөө гаража колхоздо хүдэлхэ гэжэ шиидээд, «артелиин гэшүүн болгожо абыт» гэhэн мэдүүлгэ Загарайн XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой правленидэ бариа hэн. У...
колхозойхид Н...
гаар өөhэдынгө...

Нүхэр Литяе...
да хүдэлхэ ааб...
жа ябаагүй. К...
hон лэ үдэртөө ...
гыт гэhэн гуйл...
хэдэнь, колхоз...
нүхэр Баданов ...
туршада бодол...
гай hууhанайнг...

—Нина Васи...
раараа үнеэ ...
гээшэ гүт?—гэж...
сэдьхэлэйнь ү...
гүйх...
бэлэ...
тяев...
далд...
бэлдэжэ ябаhа...
бодолоо сэхэ х...

—Оронойимна...
А. Маресьев хо...
бошье, ябажа h...
дахин самолёдт...
hэн гү? Би нэг...
үнеэ hаажа ...
Хараарайгты,—...
гоор, этигэмээ...
гэхэ.

Энэ хөөрэлд...
үни болонгүй ...
на Ташалангай...
лишан боложе,
абаhан юм.

Түрүүшээр а...
абиртаа бэлэй. ...
дүрбэн хүхэ э...
торжо гараханы...
юм. Тиигээдшь...
hаангүй, гарын...
гадынь мэдэрэл...
хэ шоборжо h...
далынь hалаша...
гарынь шарх...
байгаа. Теэд Н...
hээ тунхаряагү...
рүүгээр хүдэлө...
гарынь hуража...
хирхаяашье б...
hаалишанай ор...
ойлгожо абаа. ...
на өөрынгөө су...
ригоор ажалай...
үдэрhөө үдэрт...
Тиигэжэ үнгэрэ...
сэбэй ёhоор 18...
ха аад, 23844 л...
на. Энэ гүүрт...
үнеэн бүриhөө ...
1613 килограм...
рада 79 килогр...
дань, Нина Ли...
үнеэн бүриhөө ...
(тэрэ тоодо д...
142,7 килограм...
нүхэдөө баясу...
зориhондоо хү...
ханаа бшуу.

Түүхэтэ доло...
дахи жэлдэ аж...
амжалтануудые...
нүхэр Литяева ...
эхинhээ хойшо ...
той hайнаар хү...

Нина Василь...
гай ажалай ба...
хэнэй халуун ...
жэшээ болохоо...

ЛЕНИНСКЭ ЁhОНОЙ ХИНАЛТА

Манай парти, тэрэнэй Центральна Комитет КПСС-эй XXII съездын шиидхэбэринүүдые удаа дараалуулан, шууд сэхээр, оролдосотойгоор бэелүүлнэ, коммунис байгуулалтын хүтэлбэрие нарижуулан hайжаруулна, шэнэ общество байгуулха программа бэелүүлгэдэ арадай угаа ехэ зохёон байгуулхы эршэ зоригые элсүүлэн эмхидхэнэ, совет общестые хүгжөөлгын, партийна болон гүрэнэй байгуулалтын, арадай ажахын хүтэлбэри hайжаруулгын, партийно-гүрэнэй хиналтын ленинскэ гол ёhонуудые hэргээн хүгжөөлгын шухалын шухала асуудалнуудые хаража үзэhэн КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленум хадаа энэ талаар партиин хэдэг асари ехэ эмхидхэлэй болон политическэ ажал ябуулгын шухала шата болоно.

Хиналтые болон гүйсэдхэлые дээрэhээнь доронь хүрэтэр шалгалтые эмхидхэлгэ угаа ехэ удха шанартай гэжэ В .И. Ленин тоолодог байгаа. **«Хүнүүдые шалгаха, хэрэгэй бодото гүйсэдхэлые шалгаха, нигэжэ шалгаха, үшөө дахин шалгаха, шалгажал байха гээшэ мүнөө бүхы хүдэлмэриин, бүхы политикын гол удхань болоно»** гэжэ Ленин хэлээ hэн. В. И. Ленинэй хүтэлбэреэр партийно-гүрэнэй хиналтын нарин hайн, эгээн лэ демократическа гурим манай орондо байгуулагдаhан байгаа.

Партийно-гүрэнэй хиналта эмхидхэхэ ленинскэ ёhо гуримые Сталин бүдүүлигээр хазагайруулhан байгаа гэжэ ЦК-гай ноябриин Пленум дээрэ заагдаа hэн. Совет засагай түрүүшын жэлнүүдтэ бии болоhон хиналтын тон hайн гурим ганса нэгэн хүндэ hүгэдэн шүтэлгын үедэ олониитэhээ таhаранги, хойрог нобшо хиналтын аппарадаар hэлгэгдэhэн байгаа. Ганса нэгэн хүндэ hүгэдэн шүтэлгын хойшолонгуудые усадхаха талаар hүүлэй жэлнүүдтэ партиин абаhан хэмжээнүүд хиналтын органуудай хүдэлмэрие зарим зэргээр hайжаруулаа, гэбэшье, Ленинэй ойлгодогой ёhоор, партийна болон гүрэнэй хиналтын эмхидхэлэй байгуулалта үшөөл хүсэдөөр hэргээгдээгүй үлэhэн байна бшуу.

«Хиналта болон гүйсэдхэлые зүбөөр шалгаха гээшэ партиин, бүхы гүрэнэй ажал ябуулгын ленинскэ шухалын шухала гол ёhон, партийна болон гүрэнэй хүтэлбэрие нарижуулан hайжаруулха, ажалшадтай партиин холбоо бэхижүүлхэ, общественэй хэрэгүүдые хүтэлбэрилгэдэ олониитые хабаадуулха хүсэн түгэс арга болоно» гэжэ Н. С. Хрущев КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ хэлээ hэн.

Партиин XXII съездын заабарие бэелүүлэн, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленум хадаа орон дотор хиналтын гуримые шэнэдхэн хубилгаха, тиихэдээ партийна болон гүрэнэй хиналтые нэгэдүүлхэ ленинскэ hанал бодолые үндэhэ болгон, үргэн олон коммунистнуудай, бүхы ажалшадай хабаадалгатайгаар нэгэн, бүгэдэ ниитын, саг үргэлжын хиналта бэелүүлхэ гурим байгуулха гэжэ шиидхээ hэн.

Партийна болон гүрэнэй хиналтын нэгэ органие—КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Партийно-Гүрэнэй Хиналтын Комитедые, тэрэнэй нютагуудтахи органуудые байгуулха гэжэ ЦК-гай Пленум шиидхээ.

КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Партийно-Гүрэнэй Хиналтын Комитет, мүн нютагуудтахи зохихо органууд тухай Дүримые КПСС-эй Центральна Комитедэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталhан тухай мэдээсэл үсэгэлдэр «Правдада» толилогдоо. Дээрэhээ доoро хүрэтэр хиналта хэхэ нарин hайн гурим, хиналтын органуудай зорилгонууд, тэдэнэй эрхэ, түлөөлэлгэ болон уялганууд, ажал ябуулгынь гол арга методүүд энэ документ соо тодорхойлогдонхой.

КПСС-эй Программа бэелүүлгэдэнь, парти, правительствын директивэнүүдэй бодото гүйсэдхэлые хододоо шалгаха хэрэг эмхидхэлгэдэнь, коммунис байгуулалтын хүтэлбэрие саашадань нарижуулгадань, социалис экономикые али болохоор дэбжээхын түлөө тэмсэлдэнь, партийна, гүрэнэй журам болон социалис хуули ёhо сахилгадань парти болон гүрэндэ туhаламжа үзүүлхэ гээшэ КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Партийно-Гүрэнэй Хиналтын Комитедэй, тэрэнэй нютагуудтахи органуудай ажал ябуулгын гол удхань болоно гэжэ Дүрим соо хэлэгдэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Партийно-Гүрэнэй Хиналтын Комитедhээ гадна, партийно-гүрэнэй хиналтын республиканска, хизаарай, областной комитедүүд байгуулагдаха. Эдэнэр хадаа союзна республиканууддай компартинуудай ЦК-нуудай болон Министрнүүдэй Соведүүдэй, партиин крайкомуудай, обкомуудай, хизаарнууд болон областьнуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй органууд болоно. Партийно-Гүрэнэй хиналтын городуудай, районуудай комитедүүд, партийно-гүрэнэй хиналтын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управленинүүдтэхи, промышленна зононуудтахи комитедүүд хадаа партийно-гүрэнэй хиналтын республиканска, хизаарнууд болон областьнуудай комитедүүдэй органууд болохо байна.

Хойрог нобшо ябадал гаргагшадай, хубалза зайгуулнуудай, эдилгэ абагшадай, хулгайшадай, хонжоо наймаашадай, нюдэ далдалдаг мэхэшэдэй зайлашагүй хэhээгдэхэбди гэжэ мэдэрхээр, совет олониитын агууехэ хүсэнэй үмэнэ тэдэнэй hүрдэн шэшэрхээр Партийно-Гүрэнэй Хиналтын Комитедүүд, тэрэнэй олон түмэн эдэбхитэд өөрынгөө хүдэлмэри эмхидхэн табиха ёhотой.

Тиихэтэй хамта эдэ комитедүүд манай ажабайдалай бүхы hалбаринуудта бии болодог хамаг шэнэ түрүү hайн юумые урмашуулан дэмжэхэ, хүгжөөхэ, элирүүлэгдэhэн дутуу дундануудые эрид шууд, оролдосотойгоор зайсуулха ёhотой. Тэдэнэр шалгаха, хэhээхэhээ гадна, гол юумэн гэхэдэ, алдуу эндүүнүүдэй, али бүхы тааруугүй ябадалай гараха шалтагаанииe уридшалан зайсуулха ёhотой.

Хиналтын органуудай байгуулагдаhан ушар партиин шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө партийна бүхы организацинуудай, партийна комитедүүдэй харюусалгые бүри дээшэлүүлхэ байна. **Партийно-гүрэнэй хиналтын органуудта даалгагдаhан зорилгонууд шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлые шалгахын түлөө харюусалгые партийна, советскэ болон ажахын организацинуудhаа зайсуулхагүй. Харин тад hөөргэ, парти, правительствын директивэнүүдэй гүйсэдхэлые эмхидхэхын түлөө партийна, советскэ, ажахын, түсэблэлгын болон бусад органуудай, партийна болон гүрэнэй бүхы аппарадай харюусалгые дээрэhээнь доро хүрэтэрнь дээшэлүүлхэ шухала** гэжэ Дүрим соо хэлэгдэнэ.

Хиналтын шэнэ органуудые байгуулха, тэдэндэ эрхим коммунистнуудые эльгээхэ, партийнабэшэ нүхэдые үргэнөөр хабаадуулха хэрэгтэй болоно. В. И. Ленинэй hургаhанай ёhоор **«...үгэ хэлээ гээд лэ этигэхэгүй, hэшхэлдэ тааруугүй нэгэшье үгэ хэлэхэгүй»** тиигээд **«ямаршье бэрхэшээлэй тохёолдоhон тухай мэдэрхэеэ айхагүй, өөрынгөө урда шангаар табиhан уг зорилгоёо дүүргэхын тулада ямаршье тэмсэл хэхэhээ айхагүй гэжэ этигэхээр»** хүнүүдые хиналта бэелүүлхын тулада табиха хэрэгтэй. Партийна организацинууд хиналтын органуудта саг үргэлжын туhаламжа үзүүлхэ, анхарал хандуулха зэргэтэй.

Арадай ажахые партийна талаар хүтэлбэрилгые шэнэдхэн хубилгаха, партийно-гүрэнэй хиналтые hайнаар табиха талаар КПСС-эй Центральна Комитедэй хараалhан шухала хэмжээнүүдые бэелүүлгэ коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ партиин болон арадай хүсые улам арьбадхаха байна.

(**«Правдын» январиин 19-нэй түрүү бэшэг**).

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур
1963 оной январиин 22.

...РҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛ

комбинадай Бар-
...ноз модо бэлэдхэ-
...оной гүрэнэй тү-
...1-дэ дүүргэһэн
...ахыда хэрэглэг-
...кубометр нарһан,
...архи доодо скла-
...Үнгэрэгшэ жэлэй
... 16 мянган кубо-
...лдхэгдэжэ. Эхэ
... барилгануудта

...ойхид 2-дохи жэ-
...болзорһоонь урид
...түрүү дүй дүр-
...ргэнөөр хэрэглэ-
...д ажалдаа иимэ
... Бага комплекс-
...ндэ олоор эмхид-
...най ажалаа хай-
...хидхэдэг, ямар
...т байһыень нэгэ
... дээрэһээ харуул-

...ильевич Паха-
... бэлэдхэлэй бага
...ла табан хүнһөө
...үн бүхэн юу хэ-
...йнаар мэдэдэг.
... ударник Геор-
...опов «Дружба»
... хюрөөгөөр мо-
...лектро-хюрөөһөө
... хюрөө һураггүй
...гшо хюрөөгөө
...й газартаа ошо-
...э. Харин элект-
...дээ, холын га-
...гагүйдэнэ. Модо
...ристын туһалаг-
...тонович Елшин,
... Рыжков гэгшэд
...ол басаган Раиса
...ой гэшүүһэ сэ-

...үнгэрэгшэ жэ-
...өөр хараалагда-
...етрэй орондо
...модо бэлэдхээ,
... шэрэжэ багса-
...ригадын гэшүүн
...аагаа һаа, хүн
... бүтээсэ 3180
... 1962 оной тур-
...акторaap бүтээг-
...ко үзэхэдэ, ха-
...етр болоно. Ха-
...эр иимэ трактор
...о голдо оруулха

...о бэлэдхэхэ хэ-
...алнуудэй то-

Жэл соо 19,5 мянган кубометр модо

хёолдобошье, тус бригадынхид ходо бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Хайшан гэжэ амжалта туйланабта гэжэ асуухада, тус бригадынхид иигэжэ харюусадаг: «Коммунизм байгуулгын агуу ехэ түсэбүүдэй тодорхойлогдоод байһан мүнөө үедэ муугаар ажаллажа болохогүй, хүдэлмэришэнэй һэшхэл иимэ эрилтэ хэнэ. Ой модоной промышленностиин хүдэлмэришэдэй дунда долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Бидэнэр энэ мүрысөөндэ оронхойбди, абаһан уялгаяа болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысэнэбди».

Тус бригадынхид булта эбтэй, бэе бэедээ туһаламжа хүргэдэг. Үглөөниинь ажаллаха газартаа ойдо ерэһэн модошод нэн түрүүн трактораа бэлэдхэжэ эхилдэг. Модо отологшо Попов, трактористын туһалагшад Елшин, Рыжков бултадаа хамтынгаа хүсөөр тракторай детальнуудыень шалгадаг, тэрэнээ халаан соо һаадгүйгөөр хүдэлгэхэ бүхы юумээр хангадаг. Тиимэһээ 15—20 минутын туршада трактораа бэлэдхэжэ ябуулдаг. Энэ үедэнь Раиса Сорожкина модо гэшүүһэнһээнь һалгажа байдаг. Хэрэгтэй бэлэдхэл хэһэнэйнь һүүлээр трактор хүдэлхэ газартаа ошоно. Эндэ тракторист бригадынгаа гэшүүдтэй хамта урда үдэрынь бэлэдхэгдэһэн модо тракторта ашажа, дээдэ складта шэрэжэ абаашана. Ажалаа иигэжэ эмхидхэһэнэй ашаар тус бригадынхид ямар нэгэ шалтагаанһаа зогсонгүйгөөр, нэгэ жэгдээр хүдэлнэ.

Техническэ харууһа зүбөөр, саг соонь эмхидхэжэ, хэрэгтэй заһабари графигай ёһоор хэжэ байдаг модошод механизмуудаа ямаршье һаадгүйгөөр удаан саг соо ашаглана. Тракторта заһабари хэхэ болоходоо, тракторист Пахарев өөрөө тэндэ байлсадаг, заһабаришадта туһаламжа хүргэдэг. Бригадые эрхилжэ ябадаг В. П. Пахарев тракторта саг соонь, һайнаар заһабарилга хэхые оролдодог байна. Энээнэй ашаар тэдэнэй хэрэглэдэг трактор 1962 оной һүүлшын хахадай туршада нэгэшье зогсонгүйгөөр ашаглагдаа.

Бага комплексно бригадын гэшүүн бүхэн модо отолхо, гэшүүһэнһээнь һалгааха, трактораар шэрэхэ ажал хэжэ шадаха юм. Тэдэнэр булта техническэ һуралсалда хабаадалсажа, «Дружба» хюрөө, трактор шудална.

Туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амараагүй модошод энэ жэлдэ ажалаа һайжаруулха, долоон жэлэй табадахи жэлдэ хэхэ ажал, зорилгоёо тодорхойлхо зуураа, шэнэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялга абабад. Баргажанай леспромхозой модо бэлэдхэлэй Лебяжинска пунктын нүхэр В. П. Пахаревай даадаг бага комплексно бригадын гэшүүд долоон жэлэй табадахи жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, иимэ уялга абаба:

16 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ 1963 оной гүрэнэй түсэбые Агуу Ехэ Октябриин 46 жэлэй ойн һайндэр болотор дүүргэхэ, жэлэй түсэбһөө гадуур 3500 кубометр модо бэлэдхэхэ. Ажалдаа узколенточнэ арга хэрэглэхэ, байгаалиин баялигта гамтайгаар хандажа, журам сахин ажаллаха.

Техникэдэ зүбөөр, һайнаар хандаха, иигэжэ удаан саг соо заһабаригүйгөөр ашаглаха шухала. Тиигэжэ жэл соо нэгэшье аюулта ябадал гаргахагүй байһанаа тэдэнэр мэдүүлээ.

Шэнэ уялга абаһан энэ бригадын гэшүүн Итанцын леспромхозой модо бэлэдхэлэй Кикэ пунктын нүхэр Чернецкиин хүтэлбэрилдэг бригадынхидые социалис мүрысөөндэ уриһан байна.

Бригадын 1963 оной туршада дүүргэхэ ажалынь ехэ, харюусалгатайшье гээшэ. Жэл соо 19,5 мянган кубометр модо бэлэдхээд шэрэхын тула хүсэ шадалаа гаргахал хэрэгтэй болоно. Тус бригадынхид жэлэй түрүүшын үдэрһөө ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, бүтээсэ ехэтэйгээр, нэгэ жэгдээр хүдэлхые оролдожо байна. Коммунис ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэлсэхын түлөө оролдожо байһан тус бригадынхидай хэлэһэн үгэдөө хүрэхэнь дамжаггүй.

П. Яньков.

...ДЭДЭ ХҮРТӨӨШЭДЭЙ НЭГЭН

...эшээгээр гээг-
... ошохомни гээ
...шни город бэ-
...ой тайга ха
...-гэжэ байгаад
...ин таһагһаа
... байрада суг
... гэмэрбэ. Хэ-
...эндөө дүтэ
... замдаа тү-
... Теэд хүн гээ-
... Сэхыень хэ-
...иин офицерэй
... нохой үхөөд

...сток, гээгдэн-
...гдэнги... гээг-
... үгэнүүд зүр-
...луулна.

...мгүйсэдкомой
...а Ардасаанай
... гэжэ тоолог-
...а хулгай хэг-
...да; наншал-
... хаанаб—мүн-
...саанда...

...эришэд бай-
...тодоггүй юм.
...үд ерэнэ, ошо-
... юрэдөө, ехэ
...оо ябадаг хаш
...промхозой хү-
... гэмэр гутар
... Энээниие бу-
...й, тон зүйтэй
..., ниитын гу-
...анай гол шал-
... иигэжэ тайл-
...а, ехэхэн ал-
... Ардасаанай
...р томилогдо-
...йлгоо һэн.

...үн жара нэ-
... нэгэ дулаан
... тэрэ мартаха-
... үдэр Апасев
...стогаа эрьежэ

... хамтын бай-
...шэб шэнэхэн
...лшэдэ мүнгэн
...одэ һаргаана.
...ан дабирхайн
...нгалтана. Үн-
...оной үдхэн
...һараар огтор-
...гардана. Гоё
...н байдал офи-
... курорт мэтэ

Үдэшэлэн клубта кино боложо байба. Хүн зон олон. Һууринууд дуталдажа, үүдэндэ түрисэлдөөшэдэй шууяан замханагүй. Гэнтэ сонхын шэл ханхинан бутаршаба. Зайн галай носоходо, хоёр һогтуу залуу хүбүүд сонхоор клуб руу орохоёо бэе бэеэ түлхисэлдэжэ, таталсажа байбад. Иигэжэ участково Апасев Ардасаанай хүйхэрнүүдээр уулзаа бэлэй.

— Дружинадамнай хорин гурбан хүн бии хэбэртэй агша, —гэжэ леспромхозой директор хэлээд, һанаа алдаба:—Теэд дружинаһаамнай оройдоо үрэ гаранагүйл даа.

Милициин түлөөлэгшэ партийна, комсомолой, профсоюзай эмхи зургаануудаар ябажа хөөрэлдэбэ, ажал дээрэнь ерэжэ, хүдэлмэришэдтэй уулзаба. «Маанадта яаха аргагүй гурим хэрэгтэй, хулгайшад, улаан нюдаргаяа урдаа бариашание одоол мүнөө хазаарлаха үе саг ерээ» гэжэ тэдэнэр нэгэ һаналаар хэлээ һэн.

Нэн түрүүн арадай дружина шэнэдхэгдэн эмхидхэгдэбэ.

Иван Петрович Апасев дружиннигуудай дежурлахаяа гарахын урдахана гол зорилго тушаань хөөрэжэ үгэдэг болобо. Мүн милициин хүдэлмэриин шухала эрилтэнүүдтэй танилсуулдаг болоо һэн. Дежурствын дүнгүүдээр хэмжээнүүд абтадаг боложо, дружиннигуудай оролдолго аша туһатай боложо эхилээ бшуу. Хулиган ааша гаргадаг хүнүүдэй мүн лэ «зоргоороо ябаха саг болёо» гэжэ одоошье ойлгожо эхилээ ха юм.

Шэнэ участково хирэ хирэ болоод лэ үйлэдбэриин бригаданuудтай танилсадаг, айлнуудта орожо хөөрэлдэдэг болонхой. Суглаа хуралда хабаадалсажа, ниитын гурим сахидаггүй, ажалһаа гээгдэдэг, архи уудаг хүнүүдые тэрэ ехэ шүүмжэлдэг болобо. Шэнэ хуули, указуудай удхые тайлбарилжа үгэхэ зуураа, ниитын гурим эбдэдэг хүнүүдээр тэмсэхэ талаар олониитын үүргэ тухай хөөрэжэ үгэдэг юм.

Мүнөө Ардасаан нютагта ехэ гуримтай болонхой. Залхуу зайранууд, гэр бүлэдөө бүдүүлигээр хандадаг архиншад нилээд үсөөрөө.

Автобусой жолоошо З. гэдэг архи уужа, гэртээ оог шууяа татадаг болоо гэжэ нэгэтэ дуулаад, Иван Петрович тэдэнэйдэ ошоо һэн. Гэрэй эзэдтэй аятайханаар хөөрэлдэһэнэйнь удаа тус бүлэдэ урдын һайн һайхан байдалынь байдаг болоо. Иигэжэ юрын милиционер Иван Петрович Апасев тосхондоо эгээ хүндэтэй, эгээ хэрэгтэй хүниинь боложо шадаа гээшэ.

...Үдхэн ой соо оршодог тосхоной үйлсэнүүдээр милициин офицерэй хубсаһатай хүн алхална. Тэрээнтэй уулзаашад ехээр хүндэлэн мэндэшэлжэ, баярые хүргэнэд:

—Амар мэндэ, Иван Петрович!

К. Ильин.

...мэргэжэлтэд хүтэлбэрилнэ

управлениин
... нэрэмжэтэ
...ния, партийна
...нгоо бригада,
...тусхай мэргэ-
...тэлбэрилүүлхэ
... хэлсэбэ. Тии-
...ряан ажалай
...нь колхозой
... ябаһан Б. О.

Гармаев даажа абанхай. Мүн колхозой главна зоотехник. ветеринарна врач С. Л. Гатапов, Б. Г. Будаев гэгшэд малай фермэнүүдые даагшад болгогдоо. Үнинэй коммунист О. А. Абидуев Яарагтын томодхогдоһон фермые даажа абаһан байна.

Г. Бадмаев.

Республикынгаа 40 жэлэй ойе угтуулан

Хяагтын түүхэһээ

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэриин үндэһөөр хаа хаанагүй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управленинүүдэй байгуулагдаһаниинь мэдээжэ. Тиигэжэ Хяагтада тиимэ управлени байгуулагдаа. Энэ хадаа Буряадаймнай томохон управленинүүдэй нэгэн. Тэрэ 13 мянган дүрбэлжэн километр талмай эзэлнэ. Управлениин дэбисхэр дээрэ 8 колхоз, 5 совхоз оршоно. Эдлүүриинь газар 417.000 гектар болоно. Тиимэһээ энэ шэнэ управленидэ урдын Хяагтын, Сэлэнгын аймагууд ороно.

Управлениин газар дайда дээгүүр урдажа гараһан Сэлэнгэ мүрэндэ зүүн талаһаань Сүхэ, Хёлго, баруун талаһаань Зэдэ, Химни, Оронго голнууд шудхана. Энээгүүр урдаһан Сүхэ гол дээгүүр судна тамардаг. Тамаралгын үе соо пароходууд гансахан ашаа зөөдэг бэшэ, мүн арад зониие өөдэ уруунь абаашадаг. Энэ гол өөдэхи баялигые дүүрэнээр ашаглаад байхада, пароходоор ябалгын удха шанар бүри ехэ болохо байна.

Республикымнай урда заха шадар Галуута нуур оршоно. Нуурай утань 25, үргэниинь 5-һаа 8 километр болохо юм. Тэрэшэлэн эндэ хэдэн арбаад жэжэ уһа сөөрэм, гол горход бии. Тэдэ уһануудта, илангаяа Галуута нуурта элдэб түрэлэй загаһан үдэдэг байна.

Хяагта хотоһоо 25 километрэй газарта Хираанай нуур гэжэ элитэ болоһон нуур оршоно. Тэрэ нуур ямаршье булаггүй тогтомол уһан юм. Нуурай уһан ехэ дабһатай. Хираанай нуур эртэ урдаһаа хойшо эмнэлгын-гээ шанараар элирэн гаража, 1700 ондо литературада бэшэгдэһэн байгаа. 1850 ондо Троицкосавскын гарнизоной врач Пфафиус гэгшын үүсхэлээр тэрэ нуурай эрьедэ Сибириин батальоной эмнэлгын газар барюулагдаһан юм ха. Мүнөө тэндэ шабараар аргалдаг республикын стационар хүдэлмэрилнэ. Тэндэ гансахан республикымнай ажалшад бэшэ, мүн хүршэ Эрхүүгэй, Шэтын областьнуудһаа хүнүүд олоороо ерэжэ аргалуулдаг.

Управлениин газар дээгүүр Советскэ Союз Монголой Арадай Республика хоёрые харилсуулһан түмэр зам гарана. Тэрэ замаар гол түлэб ашаан зөөгдэдэг.

Энэ нютаг ой модоор, бэлшээриин газараар баялиг. Тариалангай газар, илангаяа Хүдэри шадарай нютагуудай газар үрэжэл һайнтай. Шулуу нүүрһэн, силлиманит гэхэ мэтын малтамалай баялигтай. Силлиманидай уурхайе шанаржуулгын фабрика түмэр замай Харанхы станци дээрэ бодхоогдожо дүүргэгдэхэ ойртуулагданхай. Энэ малтамалнуудһаа гадна, үнгэтэ шабар, шара үнгэтэй минеральна будаг болон бусад зүйлнүүд бии.

Эндэхи газар дайда дээрэ ан гүрөөл элбэгээр үдэдэг. Тамирай тайга, Хамар-Дабаанай шэлэ хүтэлнүүдээр баабгай, бодон гахай, хүдэри, боро гүрөөһэн, хандагай, буга болон бусад ан олоор дайралдадаг. Бугын эбэр медицинэдэ тон шухала хэрэглэгдэдэг байһаниинь мэдээжэ. Революциин урда тээ Сүхэдэ гэхэ гү, Бага-Хүдэридэ бугын эбэр хари гүрэндэ гаргажа худалдаха ажахы байгуулагдажа, тэрэ ан дайралдахыса хороогдоһон байна. Мүнөө буга, хандагай олоор үдэшэнхэй. Тэрэшэлэн үнэгэ, шэлүүһэн, туулай, үен болон бусад амитад элбэг.

Хамар-Дабаанай шэлэ үргэлжэдөө хуша, жодоо, хасуури, хүһа, уляаһан гэхэ мэтын мододоор бүрхөөгдэн нэмжынэ. Хүдэри шадархи Тамирай, Хүдэриин ой тайгануудаар хуша модон ехэ ургасатай байдаг. Тэндэ һамарай ургаса элбэгээр хуряагдана. Урдань Буйвид гэжэ олзуурхуу наймаашан эдэ нютагуудай һамарай тоһо гаргадаг завод барюулһан байгаа. Шэнэ тогтоогдоһон управлени ой тайгын эдэ баялигые ашагтайгаар хэрэглэхэ, ой модыень түймэрһөө, мүн бусад гэмтэлһээ аршалан хамгаалха хэмжээ абаха бэзэ.

Мүнөө үйлэдбэриин управлениин фермэнүүдтэ 300 мянга гаран мал тоологдоно. Гэхэтэй хамта эндэхи колхозууд, совхозууд бүхыдөө мал ажал, тариан ажал эрхилнэ. Управлениин зүүн талын колхоз, совхозууд ехэнхидээ газар тариалангай ажалтай. Тиихэдэ баруун захын гэхэ гү, Сэлэнгэ шадарай зон мяха, һү, нооһо абаха шэглэлтэй.

Хяагтын үйлэдбэриин управлениин түб 1727 ондо бии болгогдоһон Байгалай үмэнэдэхи эгээн хуушанай хотонуудай нэгэн—Хяагта болоно. Зуун табин жэлэй турша соо Хитадтай худалдаа наймаан Хяагта хотоор дамжуулан эрхилэгдэдэг байгаа. Росси хадаа Хитадһаа торго, хилэн, сай, саахар асардаг, тиихэдэ Москва, Нижне-Новгород, Казань, Красноярск, Эрхүүһээ Хитад руу ангай, малай арһан, сэмбэ, түмэр абаашагдадаг байһан юм.

Хяагтаар дамжуулан наймаа хэлгэ тус хотын хүгжэхэ ябадалда ехээр нүлөөлһэн байна. Энээн хударуу юрьен орожо ерэһэн аралжаа наймаашад һайн һайн гэр, байшангуудые, магазин болон нютагай удха шанартай жэжэхэн предприятинуудые баридаг байһан. Аралжаа наймаашад архи уулгалга, бал эмхидхэлгээрээ олзо ехээр гаргажа эдидэг һэн ха.

Гэбэшье хотын юрын һууритан зоной байдал ехэ хүндэ байгаа. Эндэхи реальна училищида, эхэнэрнүүдэй гимназида гол түлэб наймаашадай, түшэмэд хэргэмтэдэй үхибүүд һурадаг байһан. Хотын эзэд элүүрые хамгаалга тухай анхаралаа табидаггүй байгаа һэн. Хүдэлмэришэ зон үбшэлхэдөө, ламанарта, хуурмаг мэхэшэдтэ хандадаг байгаа бэлэй.

Хаанта засагай үедэ Хяагтын ажалшад тон ехэ зоболон ядарал үзэжэ байгаа. Тэдэнэр ами наһаяа гамнангүй, ерээдүйнгөө жаргалта һайхан байдалай түлөө оронойнгоо бүхы арадуудтай хамта хаанай засагта эсэргүү тэмсэл ябуулһан байна.

1920—1921 онуудта Хяагта хото колониальна болон феодальна дарлалтаһаа мултархын түлөө тэмсэлдэ бодоһон монгол арад уласай, тэрэшэлэн Сүхэ-Баатар Шойбалсан хоёрой революционно ажал ябуулгын түб байһан. Крупскаягай нэрэмжэтэ гудамжын 37-дохи гэртэ мүнөө хотын гостиница байрлана. 1921 ондо тэрэ гэртэ Монголой Арадай Революционно партиин нэгэдэхи съезд болоһон байна. Тиихэдэ Горно-Зерентуйска гудамжын 4-дэхи гэртэ Сүхэ-Баатарай нюуса байрань байһан гэлсэгшэ. 1921 оной зун Хяагта хото шадар советскэ сэрэгшэд Японой агент, барон Унгернын сагаан гвардейцүүдые бута сохиһон байгаа.

Арад зон өөһэдынгөө баатар тэмсэлшэдые хэзээдэшье мартахагүй. Хотодо бодхоогдоһон тон ехэ хүшөөгэй һуурида Совет засагай түлөө тэмсэһэн тэмсэлшэд хүдөөлүүлээтэй.

Совет засагай жэлнүүдтэ Хяагта хотодо ехэхэн хубилалта болоо. Тус хото элдэб набшаһата модоор ногоорүүлагданхай. Скверүүдһээ гадна, һайхан культура болон амаралтын парк эндэ баглайрна. Тэрэ парк соо библиотекэ, зунай театр, хатарай талмай хүдэлдэг. Соёл гэгээрэлэй эмхи зургаанууд олон болоо. Хото соомнай Соёлой байшан, кинотеатр, арба гаран библиотекэ бии. Гансахан Хяагтын музейн библиотекэ 20 мянган том номтой. Эндэ шухаг һайн һайн номууд хадагалагдана.

Октябриин хубисхалай урда тээ Хяагтада Байгалай үмэнэдэхи ори ганса хүүгэдэй байшан байһан. Мүнөө эндэ гурбан иимэ байшан бии.

Ажалшадай элүүрые хамгаалха хэрэгтэ манай түрэл Коммунис парти ямар ехэ анхарал хандуулна гээшэб. Октябриин хубисхалай урда тээ бүхы аймаг дотор хоёрхон врач байһан юм. Мүнөө гансахан Хяагта хотодо гушан врач, дунда эрдэмтэй медицинскэ табяад хүдэлмэрилэгшэд ажаллана. Һайнаар түхеэрэгдэһэн больница, поликлиникэ, эхэнэрэй нарайлалгын гэр, санитарно-бактериологическа лаборатори, физиотерапевтын кабинет хүдэлнэ.

Хяагтада юрэнхы эрдэмэй гурбан дунда һургуули, хүдөө ажахын болон индустриальна техникумүүд хүдэлжэ байдаг. Академик Обручевой нэрэмжэтэ хизаар ороноо шэнжэлэлгын музей хяагтынхидай омогорхол. Географи, ботаника, археологи, палеонтологи, антропологи болон этнографиин талаар айхабтар баялиг материал, экспонадууд музейдэ харуулагдажа байха юм. Эндэ декабрист Николай Бестужевай эдлэжэ байһан тэргэ, конторын стол, самовар, пистолет, тэрэнэй зураһан зурагууд бии юм.

СССР-эй Наукануудай академиин газар шэнжэлхэ институдай сейсмическэ станци, Бүхэсоюзна географическа обществын отделени, метеостанци, элһэнэй шэлжэлгэ бэхижүүлхэ станци Хяагтада хүдэлжэ байнхай. Мүнөө үеын приборнуудаар зэбсэгжэһэн сейсмическэ станци газарай хүдэлэлгын үедэ газарай хүрьһэнэй хэлбэлһэниие Байгал шадарһаа, Японһоо, Курильска болон Алеутска олтирогуудһаа, Дунда Азиһаа, мүн Дундада далайн районуудһаа бэшэжэ абадаг байна.

Революциин урда тээ Хяагтада промышленностиин талаар арһанай болон гуталай һалбари зарим тэды хүгжөөгдэһэн байха. «Арһа элдүүрилэгшэд Хяагтада олон» гэжэ Радищев тэмдэглээ һэн. Эндэ элдүүрилэгдэһэн арһанай ехэнхи хубиие аралжаа наймаашад сай болон бусад зүйлнүүдые богсололгодо хэрэглэдэг байһан. 1912—1913 онуудай дүнгөөр Хяагтын адагта миил 5 хүдэлмэришэнтэй арһа элдэдэг, мылэ шанадаг гар үйлэдбэри хүдэлжэ байһан юм. Тэрэшэлэн Сүхын арһанай завод жэл соо 30 мянган арһа болбосоруулдаг байгаа. Гансахан Совет засагай жэлнүүдтэ Хяагтада промышленность хүгжөөгдэжэ эхилээ.

Сүхэ голой зүүн эрьедэ оршодог Сүхын арһанай завод урдань үсөөхэн хүдэлмэришэдтэй гар үйлэдбэри шахуу байһанаа Совет засагай жэлнүүдтэ тус завод шэнэдхэгдээ һэн.

1945 оной тэн багта Хяагтын гуталай фабрика хүдэлжэ байгаа предприятинуудай зэргэдэ ороһон байна. 1947 ондо энэ фабрика миллион түхэригэй элдэб гутал үгөө һэн. 1962 ондо тус завод хүсэдөөр шэнэдхэгдэн байгуулагдаба. Фабрикын хуушан байра дээрэнь үшөө хоёр дабхар нэмээгдэн баригдаа. Мүнөө үйлэдбэринь поточно аргаар ябуулагдадаг болоо.

Хяагта хотын томохон предприяти горпищекомбинат болоно. Тэрэ пивэ, элдэб унда харяаха уһа гаргахаһаа гадна, хилээмэ булкын зүйлнүүдые барина. 1939 онһоо хойшо промышленна комбинат хүдэлжэ байна. Тус комбинат кузнецын, модо дархалалгын, оёдолой, гуталай гэхэ мэтэ 7 цехые хамтадхана. Энэ предприятиин бүтээн гаргадаг гол продукцинь хубсаһан, барилгын материал болохо юм.

Эндэ ээрэлгын-трикотажна фабрика ашаглалгада оруулагданхай. Энэ шэнэ предприяти жэл бүхэндэ 2 миллион 300 мянган хэһэг трикотажна дотор хубсаһа болон хүүгэдэй үмдэхэ хубсаһа гаргаха байна. Мүн 9 миллион 739 мянган ээрсэг утаһа ээрэхэ юм.

Үйлэдбэриин шэнэ управлениин түб—Хяагта хото жэл ерэхэ тума Буряадай промышленна болон культурын томохон центрнүүдэй нэгэн болон ургана.

Р. ТУГУТОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Хяагтын үнинэй врач Вера Сергеевна Минина үбшэн үхибүү үзэжэ байна. Городой трикотажно-ээрэлгын фабрикын нооһо ээрэгшэ Мая Колодина ажалдаа.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ЛЕНИНИИЕ ХАРАҺАН ХҮН

Варшавын гудамжануудай нэгэниинь К. Шимаковскиин нэрээр нэрлэгдэнхэй. Эндэхи нэгэ байшангай табадахи дабхарта Ян Скарбек-Малчевский ажаһуудаг. Энэ хадаа Польшын түрүүшын кинооператорнуудай нэгэн, мүн түрүүшын фронтовой поляк-кинооператор юм. Гэр доторнь сэбэрхэн, ханануудаарнь—хуушанай һиилэмэл зурагууд, гоёолтонууд, фото-зурагууд хадаатай. Гэрэй эзэн хүндэтэй газарта хадагалагдажа байһан хабтаһатай фото-зурагуудые гаргажа ерэбэ. Хабтаһан соонь гэр бүлын хуушанай зурагууд тон үсөөн, тэндэнь имагтал мэдээжэ аад, үнинэй байдалые үзүүлһэн зурагууд байна. Зарим зурагуудынь 50 гаран жэл удаанай болонхой. Эдэ зурагуудай олонхинь һанал түрүүлэн, ная наһатай хүнэй дурасхаал һэргээнэ.

Дэлхэйн нэгэдэхи дайнай эхилхэдэ Скарбек-Малчевский ородавстриин фронтодо ошоһон юм. Теэд винтовкын орондо энэмнай бүдүүншэг кинокамера гартаа барижа, фронтын түрүүнэй шугам дээрэ ами бэеэ хайрлангүй дайн байлдаанай зурагуудые абажа ябаһан байгаа.

1917 ондо Скарбек-Малчевский удаан Петроградта байжа, февралиин болон Октябриин хубисхалнуудай гэршэнь болоһон юм.

Тэрэ шарлашаһан үнэмшэлгэ бидэндэ үзүүлбэ. Энэ үнэмшэлгээ Улаан гвардиин харуул патрульнуудта шалгуулхаяа Малчевский тэрэ үедэ хэдэн олон удаа хармаанһаа гаргаһан байгаа гээшэб! «Нүхэр Малчевский Арадай гэгээрэлэй комиссариадта ажал хэжэ байгаа тула али болохо туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэй» гэжэ энэ үнэмшэлгэ соонь бэшээтэй, А. В. Луначарский гараа табиһан байха юм.

— Түүхэтэ, үеын үедэ мартагдашагүй байдалай гэршэнь боложо байнаб гэжэ би өөрөө мэдэжэ байгааб,— гэжэ тэрэ хөөрэнэ.— Эхинэй үедэ өөрынгөө эдэбхеэр сэдьхэл һанаанайнгаа бодолоор, хубисхалай долгиндо бурьялжа байһан Россин ниислэлэй зурагуудые жэжэхэн бүдүүлиг аппарадаараа абадаг байгааб. Тэрэ үедэ кинокамераа хэрэглэхэ эрхэгүй байһанаа шаналагшаб. Теэд «Эб найрамдал, хилээмэн, газар» эриһэн энгэй хүн зониие хасагуудай сотниин дайран добтолжо байһан зурагые абахаар һэдээ һаамни Керенскиин жандармууд намайе, минии кинокамерые таһа уда сабшахань лабтай һэн даа. Харин уданшьегүй революционно правительствада өөрынгөө туһаламжа дурадхаха арга заяан намда тудаа һэн. Намайе Арадай гэгээрэлэй комиссар Луначарский өөрөө ажалда абаһыень һананаб. Тэрэ киногой таһагта даагшаар ажалла гэжэ ямаршье уридшалан хэлэхэ үгэгүйгөөр намда дурадхаһан юм. Иигэжэ найдаһан ябадалдань би ехэ гайхажа:

— Битнай партиин гэшүүн бэшэб, энээниие бодолсоно бэзэт,— гэжэ маргантяар хэлэхэдэм.

Луначарский эсэнги шарайгаар нам тээшэ хаража миһэд гээд, хажуудам ерэжэ, мүрыем альгадан:

— Тэрэ хамаагүй, нүхэр Малчевский, энэшни байһаар...

Ян Скарбек-Малчевский кинолабораториие даагшаар ажаллаба. Тэндэнь 20 хүн, гол түлэб дайнай инвалид-солдадууд ажалладаг байгаа. Тиихэдээ хододоо кинохроникодо суглаа, митингнүүдэй зурагуудые абадаг, мүн урдань байһан Царска село, Гатчинадахи хаанай ордонуудтаашье ошодог байба. 1918 оной зун митинг дээрэ алагдаһан Петроградай хэблэлэй, агитаци ба пропагандын хэрэгүүдые эрхилхэ комиссар нүхэр Володарскиие хүдөөлэлгын зурагуудые буулгаһан байна.

Революциин үеын хамагай дурасхаалтай зүйл тухайгаа бидэндэ хөөрэжэ үгэхыень Польшын хуушанай кинооператорһаа хүсэбэбди. Малчевскиин эсэнги нюдэн энеэбхилэн һэргэжэ:

— Революционно правительство манай кино-таһаг хоёрой хоорондо холбоо баридаг байһан нүхэр Балтянский нэгэтэ намда иигэжэ хэлээ һэн: «Кинокамераа абаад, Кшесинскиин ордондо ошогты». Тэндэ тэрэ үедэ большевигүүдэй штаб байһан юм. Тэндэ хүрэжэ ошоходом, ордоной үүдэндэ зогсожо байһан харуулшан минии пропускые тон нягтаар шалгажа, кинокамерaймни доторхиие гараараа һуулижа үзөөд намайе оруулба. Ута коридор соогуур ябажа, багахан таһалга соо ороо һэмди. Би тэндэ революциин ударидагша багша Ленинние түрүүшынхеэ хараа һэм. В. И. Ленин столой дэргэдэ нүхэдтэйгөө хамта зогсожо байһан юм. Тэдэнэр ехэ сүлөөгүй байһан тула зурагыень абахаар минии бэлэдхэжэ байһание ажаглабашгүй. Би Владимир Ильичые ехэ анхаралтайгаар ажаглан, камераа тодхон һайнаар зогсохыень хүлеэжэ байгааб. Тиигээд камерашье шууяжа, зураг буулгажа эхилээ һэн. Эндэ зурагаа абхуулхын тулада һайнаар зогсожо үгэхэ туха забгүй байгаа һааб даа. Ленин суглаандаа ябая гэжэ нүхэдөө яаруулан байтараа, минии зүг руу хаража, хамсыдам хадаатай байһан Польшын бүргэд тэмдэг обёорон, энеэбхилээд, «зай, хүрөө, дахяад хэрэггүй» гээд нүхэдтэеэ хамта таһалгаһаа гаража ошоһон юм. Ленинтэй минии түрүүшын, теэд һүүлшын болоһон тэрэ уулзалга тиимэ богонихон зуура тохёолдоһондо би ехэ гэмшэгшэб. Тиигэбэшье минии буулгаһан арбаад метрэй лентэ дээрэ амиды Ленин байгаа бэлэй. Теэд хожом мэдэхэдэм, тэрэ минии буулгаһан зураг олдохоёо шухаг, сэнгүй юм байшоо. Ленинэй шарай зүһэ, тэрэнэй ухаан бодол, эршэ зоригоор дүүрэн нюурнь минии бүхы наһан соомни мартагдашагүйгөөр хадагдаа һэн.

Стол дээрэһээ фото-зурагуудые согсолон суглуулжа байгаа үбгэнэй гарые би харанам. Энэ хүн революциие хараһан, Лениние гараараа һарбайжа хүрэхэ газарһаа үзэһэн байна. Энэ үбгэнэй үетэниинь —улаан гвардиин солдадууд — мүнөө баһал үбгэдүүд ха юм даа. Харин тэдэнэй дайлажа абаһан хубисхал мүнхэдөө залуу хэбээрээ үлэхэ байна.

Станислав Озимек,
Польшын журналист.
Варшава.

Шэнэ жэлдэ шэнэ гуримаар...

«Прибайкалец» колхозой (Кабанскын үйлэдбэриин управлени) 3-дахи һаалиин фермын хүдэлмэрилэгшэд сагаан эдеэ элбэгтэйгээр үнгэрэгшэ жэлые дүүргэбэ. Тус фермэ бүхыдөө 2273 центнер һү абаа гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө 1893 килограмм һү һаагаа. Һаалишад К. Е. Васильева, Н. Г. Радионова, Н. С. Шергина, П. А. Ларионова, И. С. Патрушева гэгшэд үнеэн бүриһөө 2000—2150 килограмм һү һаагаа.

Үнгэрһэн жэлэйнгээ дүн зүблөөн дээрээ хаража үзэхэ зуураа, энэ фермынхид долоон жэлэй табадахи жэлдэ бүри эршэмтэйгээр хүдэлхэ гэлсэбэ. Январь һарада 130 центнер һү гүрэндөө худалдаха, мүн энэ жэлэй түрүүшын кварталда 600 центнерһээ доошо бэшэ һү тушааха гэһэн уялга абабад.

Б. СОТНИЧ.

Шэнэ институтда

...Далай горхонһоо эхи абадаг. Хадын энгэрээр харьялан урдаһан багахан горхон дам саашаа дабшаха зуураа, бага ехэ гол горходые хүтэлэн абажа, дошхон дорюун мүрэн болоод, долгилон эбхэржэ, уулын хормойгоор далай болон мэлмэрдэг шуу.

Энээндэл адли, инженернүүдые бэлэдхэхэ зорилготой шэнэ, технологическа институт мүнөө дээрээ

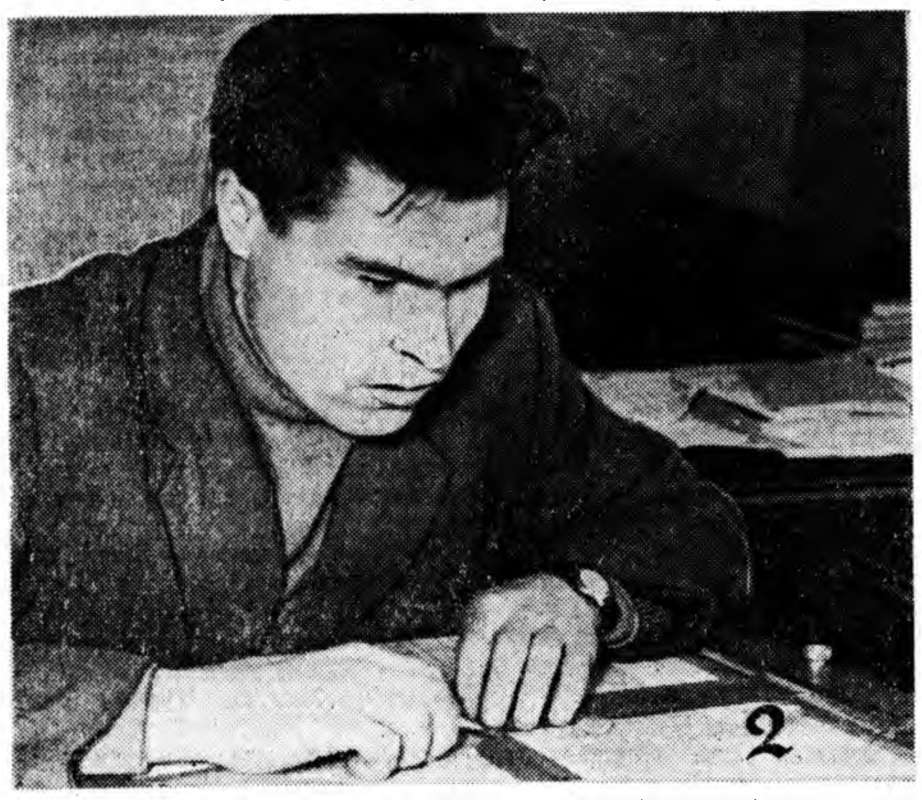

багаханшье һаа, он жэлэй ошоһоор байтар, олон факультедтэй томохон институт болохо заяатай.

Энээн тухай институтдай ректор техническэ эрдэмэй кандидат доцент Д. Ш. Фролов иигэжэ хэлэнэ:

— Манай институтдай намтар нёдондо жэлһээ эхитэй. Мүнөө дээрээ институт хоёр факультедтэй. Саашадаа манай институт урган томожохо, хэдэн ондоо факультедтэй болохо юм. Һуралсалай ерэхэ жэлһээ эхилэн институтдамнай үшөө нэгэ шэнэ механическа факультет нээгдэхэнь.

Шэнээр нээгдэхэ факультет дүрбэн ондоо отделенитэй болохо юм. Тэндэ арадай ажахын дүрбэн ондоо һалбарида хүдэлхэ инженер-механигууд бэлэдхэгдэхэ байна.

Шэнэ институтда һуралсажа, инженер-барилгашын, инженер-технологой болон инженер-механитай диплом абаһан залуу мэргэжэлтэд гансал манай республикада бэшэ, харин Ураалһаа нааша Алас-Дурнада хүрэтэр таран, завод, фабрика болон барилгануудта ажаллаха байна.

Үндэр мэргэжэлтэй залуу эрдэмтэдые һайнаар бэлэдхэхын тулада институтдай ректорат, партийна бюро түрүүшынгээ алхамһаа эхилэн һуралсалай эрхим бааза байгуулхые оролдоно.

Һуралсалай һайн бааза байгуулха талаар ямар юумэнэй хэгдэжэ байһан тухай институтдай технологическа факультедэй декан доцент М. П. Антимонов иигэжэ хөөрэнэ:

— Шэнээр байгуулагдаһан институтда хэхэ юумэн тон олон. Тиигэбэшье, богони болзор соо хэдэн шэнэ кафедра болон лаборатори эмхидхэгдэжэ, тэндэнь шэб шэнэ приборнууд тодхогдоо.

Шэнэ лабораторинуудай нэгэн—автоматикын лаборатори болоно. Энэ лаборатори соо хэдэн ондоо оньһон орёо приборнууд болон хэрэгсэлнүүд тодхогдонхой. Лаборатори эмхидхэлгэдэ залуу багша А. Ф. Бовкун ехэ эдэбхи үүсхэл гаргаһан байна. Тэрэнэй оролдолгын ашаар студентнэр һайн түхеэрэлгэтэй лаборатори соо хэшээлээ үнгэргэдэг боложо, үйлэдбэриие автоматизацилха тушаа һайн бэлэдхэл абана.

Залуу институт түрүүшынгээ алхамһаа эхилэн үйлэдбэритэй нягта холбоотой байха, заводууд болон барилгануудта бодотоор туһалха гэжэ оролдоно. Энэ тон һайшаалтай барисаан тухай хэдэн баримтануудые дурдамаар байна.

Нэн түрүүн, институтдай барилгын факультедтэ һаяхан студентнэрэй конструкторска бюро бии болгогдоһон тухай хэлэхээр. Энэ бюротой хүдэлмэри студентнэрэй хүсөөр, эрдэмтэдэй туһаламжаар ябуулагдана. Тэдэнэр «промпроект» конторотой хэлсээ баталаад, шэнээр баригдаха тэр байрануудай, промышленна объектнүүдэй проектнүүдые зохёохо юм.

Мүнөө бюрогой гэшүүд гурбан бүлэг боложо һалаад, ондо ондоо темэнүүдээр проект табижа байнхай. Гурбан бүлэгэй нэгэн—эрхимээр һуралсадаг студентнэр Владимир Якимов, Юрий Ангаев, Кирилл Мархандаев гэгшэдһээ бүридэһэн байна. Эдэ гурбан телецентрһээ холо бэшэ баригдаха 48 байратай гэрэй барилга эмхидхэхэ проект зохёожо байнхай. Хоёрдохи бүлэгэй гэшүүд — студентнэр Петр Красильников, Михаил Кондратюк, Петр Гилев гэгшэд Элхидэ баригдаха автомобиль заһабарилха заводой барилга эмхидхэхэ проект табина. Гурбадахи бүлэг студентнэр технологическа институтдай кварталнуудай барилга эмхидхэхэ проектнүүдые зохёожо эхилээ.

Институтдай научна хүдэлмэрилэгшэд партиин ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэриие зүбшэн хэлсэхэ зуураа, манай институт тансашье барилгын организацинуудта туһалха бэшэ, харин шадаал һаа олон завод, фабрикануудта туһалха зэргэтэй гэжэ тогтооһон байгаа.

Энэ тогтоолые бэелүүлэн, һаяхан институтдай хэдэн кафедрануудай багшанар —доцент М. Н. Матханов, инженер Г. К. Булытов, инженер, экономист В. В. Мещерякова болон бусад Улаан-Үдын мяханай комбинадта ошоод, тэндэхи инженернүүд-технигүүдтэй уулзажа, үйлэдбэриие оньһожоруулха хэрэгтэнь туһалалсаха гэжэ шиидээ. Институтдай болон предприятиин мэргэжэлтэд шиидхэмээр хэдэн асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ, һаяар бэелүүлэгдэхэ шухала юумэндэнь хам ороо. Тэдэ шухала юумэнүүдэй нэгэн—комбинадай колбасна заводые һэльбэн шэнэдхэлгэ болоно. Тус заводой бүтээсэ долоон жэлэй эсэс хүрэтэр нилээд дээшэлхэ ёһотой. Заводой бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ институтдай мэргэжэлтэд туһалха гэжэ шиидэбэ.

Эдэ болон бусад баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, шэнэ институт дам саашадаа далайса ехэтэй болохын тулада мүнөө «хүл дээрээ бодожо, мүр мүсэеэ заһан байна» гээшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Электротехникын кафедрын багша А. Ф. Бовкун шэнээр эмхидхэгдэһэн автоматикын лаборатори соо хүдэлжэ байна. 2. Институтдай барилгын факультедэй студент Владимир Якимов студентнэрэй конструкторска бюро соо ажаллажа һууна.

Б. ШАТОНОВ,
А. Бадаевай фото.

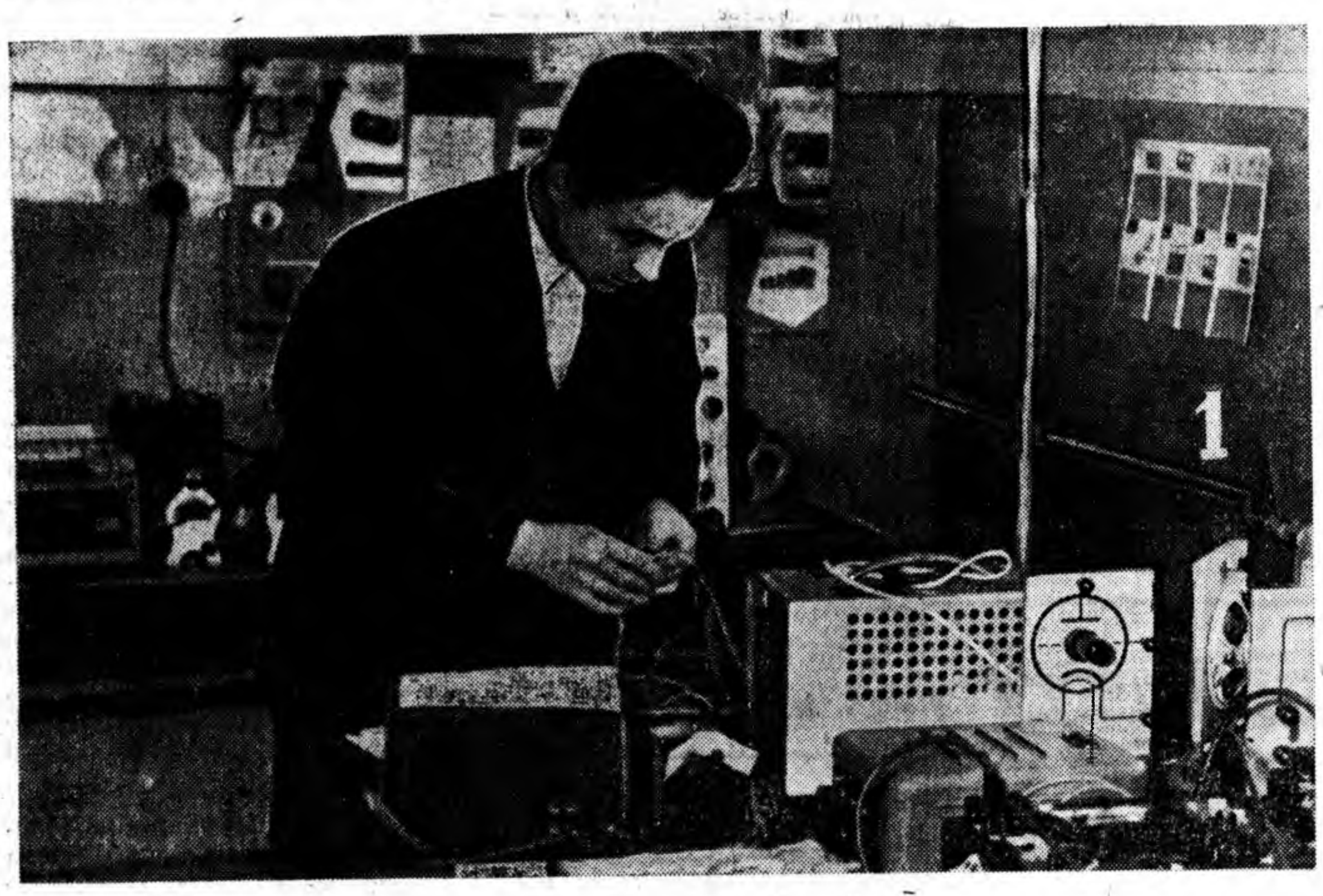

Шатарша һурагшадай мүрысөөн

Улаан-Үдын һургуулинуудай һурагшад үбэлэйнгөө амаралтые сэнгэлиг хүхюунээр үнгэргэжэ, һуралсалайнгаа гурбадахи четвертиие эхилбэ. Үбэлэй амаралтын үедэ городой 18 һургуулиин һурагшадай дунда шатарай мүрысөө үнгэргэһэн байгаа. Советскэ районой һургуулинуудһаа 100 шатаршад хоорондоо наадаа. Эдэнэр сооһоо 86 очко абаһан нэгэдэхи һургуулиин команда эрхимлэһэн байна. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудта хоёрдохи интернат һургуулиин, гурбадахи һургуулиин команда гараа. Железнодорожно районой һурагшадай дунда 36-дахи һургуулиинхид алишье командаһаа бэрхээр наадажа, түрүү һуури эзэлээ. Октябрьска районой һургуулинууд сооһоо 20, 29-дэхи һургуулиин шатаршад эрхимлээ.

Түрүү һуури эзэлһэн эдэ командануд городой түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадалсаха болонхой.

**
*

ВЛКСМ-эй Октябрьска райкомой үүсхэлээр пионернүүдэй дунда шатарай заншалта мүрысөөн үнгэргэгдөө. Эндэ 20-дохи һургуулиин пионернүүдэй команда һайнаар наадажа, 1963 оной чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө. Эдэнэр үнгэрэгшэ жэлдэ чемпион болоһон 29-дэхи һургуулийн командые 8:2 тоотойгоор шүүһэн байна.

А. Игумнов.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ЭХИЛХЫН УРДА ТЭЭ...
Л. ХАПДУР

Сагай уларил

Улаан-Үдын гидрометобсерваториин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай үүлэтэйшэг байха, хойто аймагуудта бага зэргэ саһан орохо. Баруун хойто зүгһөө һулаханаар һалхилха. Улаан-Үдэ городто үглөөгүүр 28—30, үдэртөө 17—19 градус хүйтэн болохоор багсаагдана.

Январиин 23—24-нэй үдэрнүүдтэ республика дотор бага зэргэ үүлэтэй байха, саһа шуурган болохогүй. Зүг бүхэнһөө һулаханаар һалхилха, һүниндөө хойто аймагуудта 32—37, урда аймагуудта 23—28, хойто аймагуудта үдэртөө 20—25, бусад аймагуудта 11—16 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

Гайхалтай ушар

Газаа нарата дулаан үдэр байба. Арбан найман наһатай Дулмажаб Онгонова Томогто нютагта хонидоо манажа ябаба. Гэнтэ харан гэһээнь борохон амитан хонид соонь гүйжэ ороһоор, нэгэ хонинойнь хүзүүндэ аһажа байба. Энээхэн сагта Дулмажабай хажууда һууһан хоёр нохойнуудынь тэрэнэй хажуудань гүйлдэжэ ошоод, носолдон тэрэнээ дороо даража бууба. Энэ үедэ Дулмажаб гүйжэ ошоһоор гартаа барижа ябаһан хуһан ургаараа толгой руунь сохижо алаа.

Тэрэ танигдаагүй ангынь шэлүүһэн байшоо.

Г. Бадмаев,
Хурамхаан.

ХИЛЫН СААНАҺ

Н. С. Хрущев Баруун Берлинэй хүн зоной түлөөлэгшэдтэй уулзаба

БЕРЛИН. январиин 19. (ТАСС). АДН агентствын дамжуулһанай ёһоор, үсэгэлдэр КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи Секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев ГДР-эй ниислэл Берлиндэ—Баруун Берлинэй хүн зоной түлөөлэгшэдтэй уулзаба.

СЕПГ-гэй Баруун Берлинэй правлениин нэгэдэхи секретарь Герхард Данелиус гэгшэ хөөрэлдөөнэй эхиндэ амаршалгын үгэ хэлэбэ. Баруун Берлинэй олониктын элитэ ажал ябуулагшадтай, тэрэ тоодо врачнуудтай, эрдэмтэдтэй, наймаашадтай, геологуудтай, үйлэдбэриин соведүүдэй гэшүүдтэй ба социал-демократическа эдэбхитэдтэй Н. С. Хрущевые тэрэ танилсуулба. Тэдэнэй дунда һаядаа Баруун Берлиндэ болохоёо байһан һунгалтануудта СЕПГ-һээ кандидадууд байлсаба.

Хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөө хэжэ байха үедөө Н. С. Хрущев Баруун Берлинэй асуудалые амгалан ёһоор гуримшуулха тухай, үгээ ойлголсожо, Германитай эб найрамдалай договор баталха тухай асуудалнуудта харюусаһан байна. Энэ хөөрэлдөөндэ хабаадалсаһан Баруун Берлинэй ажал ябуулагшад хадаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Баруун Берлинэй хүн зондо ушар ёһо мэдэнгеэр, үнэн зүрхэнһөө һонирхожо хандадаг байһанайнь түлөө бүгэдэ ниитээрээ баяр хүргэһэнөө мэдүүлбэ.

СЕПГ-гэй VI съезд дээрэ

БЕРЛИН январиин 19. (ТАСС). Германиин Нэгэдэмэл Социалис партиин VI съездын мүнөө үглөөнэй заседани дээрэ СЕПГ-гэй-ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Эрих Хонеккер гэгшэ партиин устав тухай элидхэл хэбэ.

Съездын баталан абаһан социализмые үргэн дэлисэтэйгээр байгуулха Программа ГДР-эй гансал ниитын хүгжэлтэдэ шэнэ шата нээхэ бэшэ, харин манай партиин ажабайдалда мүн лэ шэнэ шата нээхэ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэнэ. Энэ үе сагта партиин гол зорилго ямар байхаб гэхэдэ, социалис общественные байгуулгын саашанхи хүгжэлтэдэ, илангаяа арадай ажахын хүгжэлтэдэ бүхы эрхэтэдые хабаадуулха хэрэгтэ али болохоор туһалха гэһэн байна.

Шэнэ устав баталан абахадаа, СЕПГ уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй таһаршагүй бата бэхи хубинь байһанаа баһа дахин баталба гэжэ Э. Хонеккер хэлэбэ. Манай парти пролетарска интернационализмын болон 1957 ондо болон 1960 ондо Москвада болоһон зүблөөнүүдэй гол ёһые хазагайрашагүй баримталдаг.

Хойто Калиманта[…] тэмсэл үргэлжэл[…]

ДЖАКАРТА, январиин 19. (ТАСС-ай корр. Л. Егоров иигэжэ мэдээсэнэ):

Англиин империалистнууд Хойто Калимантанда (Борнео арал) болоһон арадай восстаниие дарахын тулада долоо мянган солдат, хэдэн зуун самолёдуудые, тэрэ тоодо реактивна истребительнүүдые, арбан табан сэрэгэй корабльнуудые болон бусад сэрэгэй технигэ эльгээһэн байна. Тиибэшье тэдэнэр энэ Британиин колониин хүн зоной зориг хүсые хухалжа шадаагүй.

Джессельтонһоо абтаһан мэдээнэй ёһоор, тэндэхи залуушуул джунгли соогуур бэеэ нюужа ябаад, колонизаторнуудта эсэргүү партизанска тэмсэл эдэбхитэйгээр ябуулна. Городуудта һүниндөө буудалдаан, тэһэрэлгэнүүд болоно. Энэ хадаа партизануудай шухала стратегическэ объектнүүдтэ хэһэн добтолгонууд гээшэ. Сериа городто патриодууд Англиин компаниин мэдэлдэ байһан нефть сэбэ[…] гэмтэлдэ оруул[…] рэгүүдые хэдэн[…] чаар хангуула[…] шадаба.

Колонизатор[…] эсэргүүсэлтые […] хүнүүдые олоо[…] шын үедэ парт[…] боотой гэжэ […] гурба мянга[…] хүн арестовал[…] нүүдтэ хүнүүд[…] болиһон хадан[…] хүнүүдые яара[…] даһан концлаге[…] жархина. Мэнэ[…] дэхэ һэдэлгэ […] лөө» арбан таб[…] шоо. Тиибэшье […] шалтань ко[…] туһалнагүй: ар[…] шадта эсэргүү[…] бүри эршэду[…] Патриодууд го[…] джунгли тээш[…] дэнэр эрхэ сүл[…] сэлые тэндэһэ[…] юм.

Леопольдвильда Чо[…] хамгаалагшад элирэн[…]

ЛЕОПОЛЬДВИЛЬ, январиин 19. (ТАСС). Катангын можо бологшодой удамарша Чомбе, баруун гүрэнүүдэй дэмжэлгые ашаглажа, ООН сэрэгүүдэй урда «бэеэ тушаагаашье һаа» өөрынгөө сэрэгэй хүсые тэрэ зандань үлөөжэ шадаа. Катангын айбала гансал Лондоной, Брюсселиин ба Парижай баян финансистнуудай зүгһөө ехэ туһаламжа абажа байдаг бэшэ юм. Конгын ниислэл хото Леопольдвильдашье Чомбее шуһа мяхаараа хамгаалагшад олдобо. Тэдэнэр энээнһээ урагшашье бии байһан аад, арад зоной уур сухалһаа айжа, амяараа һанаатай Чомбедэ дуратай байһан тухайгаа сэхэ хэлэдэггүй байгаа юм. Мүнөө үедэ Катангын айбалые сэхэ дэмжэхэ саг ерээ гэжэ тэдэнэр шиидэбэ.

Конгын түбэй правительствын «коммунис үзэлтэй» гэжэ Чомбен тоолодог дээрэһээ Катангые Конгын бусад газар дайдаһаа амя[…] удаараа юм […] вильда гарадаг[…] тэ конгынхиды[…] жэ оролдоно. […] автор Мокез[…] нэгэнтэ бэшэ […] дал хуурмаг […] байгаа юм. Тэ[…] правительствые[…] коммунистнууд[…] байгаа юм» […] этигүүлхэеэ ор[…]

Катангын […] тиигээ хадаа […] саада тээхи э[…] дэһэн энэ стат[…] вапиумдахи ун[…] дентнүүдые эл[…] раалаар хар[…] дентнүүд мэнэ[…] польдвильда А[…] ствын байшан[…] британиин […] Чомбее дэмж[…] шааһан жагса[…] юм.

Хүлһэнэйхид хяа бута сохиг[…]

КАИР, январиин 19. (ТАСС). Йемэнэй зүүн районой хилэ дабажа, газар дайдадань сүмэрэн орохо һэдэлгэ хэһэн 400 гаран контрреволюционно хүлһэнэй сэрэгүүдые ЙАР-ай Республикын сэр[…] гэжэ Каирай г[…] сэнэ. 53 хүн п[…]

Уласхоорондын шэнжэлэл

Январиин 14-дэ Президент де Голлиин пресс-конференци дээрэ хэлэһэн үгые баруун оронуудай хэблэл элдэб юумэнтэй жэшэжэ, «Холбоото Штадуудай хасар альгадаа», «Атлантическа бүлэглэлэй зүрхэ руу хутага шааба», нэгэ бэшэ, харин хоёр «атомна бомбын» тэһэрһэнтэй адли гэжэ байжа бэшэһэн байха юм. Буржуазна газетэнүүд энэ үгэ тушаа ехэ шууяа татаашье һаа, капитализмын лагериин ехэ зүрилдөөе, тэрэ зүрилдөөнүүдэй гараһан шалтагааниие зүбөөр сэгнэжэ шаданагүй. Де Голль хадаа «өөрынгөө» һанамжа хэлэбэ гээд, тэдэ зүрилдөөнүүдэй политическэ талые тэмдэглээд лэ тэдэнэй гараһан экономическа шалтагаан тухай оройдоо юумэ хэлэнэгүй.

Де Голлиин хэлэһэн үгэ НАТО дотор ехэ арсалдаа гаргахань гэжэ Баруун Германиин нэгэ газетэ бэшэһэн байна. (Иимэ һанамжа баруун оронуудай хэблэлдэ ехээр дэлгэрэнги юм). Тиихэ зуура, капиталистическэ лагериин доторой зүрилдөөн лэ де Голлиин үгэ хэлэһэн шалтагаан болоно. Тэдэ зүрилдөөнүүдынь экономическа шалтагаантай байһан хадань Францины президентһээшье, эгээн ехэ тушаал эзэлдэг политическэ ажал ябуулагшаһаашье шалтагаалдаг бэшэ байна бшуу.

Де Голлиин үгэдэ һонин юумэнүүд бии, тэдээн дээрэ тогтохонь шухала байна. «Ниитэ дэлгүүртэ» бүрин эрхэтэ гэшүүн боложо Англиин орохоһоонь арсаад, Англи «ниитэ дэлгүүртэ» орохоор «үшөө бэлэн болоодүй» гэжэ Франциин президент хэлэбэ. Иигэжэ хэлэһэнэйнь шалтагаан юун байгааб гэхэдэ, Англиин правительствын Холбоото Штадуудтай холбооролдолго болоно.

Баруунай хэблэл иимэрхүү һанамжа хэлэжэ байна. Франциин президент хадаа «ниитэ дэлгүүрые», Америкэ болон Советскэ Союз хоёрһоо гадна, гурбадахи уласхоорондын хүсэн болгохоёо оролдоно гэжэ «Фигаро» газетэ тэмдэглэнэ. «Англи Холбоото Штадуудһаа хүсэд дулдыданги бэшэ болохо ёһотой, тэрэ Атлантика тээшэ эрмэлзэхэ бэшэ, харин Европо тээшээ буляалдаха ёһотой гэһэн эрилтэ де Голль табина гэжэ тэрэ газетэ бэшэнэ. Тиибэшье Англи энэ эрилтыень дүүргээгүй байхаһаа гадна, Англи Америкэ хоёрой Нассауда хэһэн хэлсээн Англиие Холбоото Штадуудтай бүри хүсэтэйгөөр холбоһон байна. «Де Голлиин һанамжын ёһоор, Англи үнэхөөрөөшье» «ниитэ дэлгүүртэ» орохоор бэлэн бэшэ, тиимэ хадаа Холбоото Штадуудтай тусхай харилсаагаа Англи болюулаагүй» гэжэ «Вашингтон пост энд Таймс геральд» газетын корреспондент Эстабрук бэшэнэ.

Холбоото Штадуудай зүгһөө экономическа добтолго «манай түбиндэ» хэгдэжэ магад гэжэ нилээд тодоор де Голль хэлэһэн байна. Хэрбээ Англи «ниитэ дэлгүүртэ» ороо һаа, Америкэһээ дулдыданги, Америкын хүтэлбэри доро ябадат хадаа Европын һэгэдэлые залгижархиха гэжэ де Голль һэргылнэ.

Англи Америкэ хоёрой «олон национальна ядерна хүсэнүүдые» байгуулха тухай хэһэн хэлсээндэ де Голлиин хамжахаяа арсаһан ябадал ба «өөрын ядерна хүсэнүүдые» байгуулха гэһэн оролдолго хадаа Америкын мэдэлдэ орохо дурагүй байһыень гэршэлнэ. Франциин баримталдаг хараа бодол олон американецуудай дура гутаана, Америкын олон офицернүүд, мэргэжэлтэд, публицистнүүд манай бэеэ даанги зэбсэгжэлгые эрид шүүмжэлнэ гэжэ президентын хэлээшэнь тушаан болоһон ушар бэшэ.

Де Голлиин Америкэдэ дурагүйтэлтые үлүү ехээр сэгнэжэ, де Голль НАТО-е һандаргаха хүсэлэнтэй гэдэг баруун гүрэнүүдэй шэнжэлэгшэдэй хэлэһэн үгые дабтаха болоо һаа, буруушье, аюултайшье байна. Франциин монополистнуудай ашатуһын түлөө оролдодог генерал де Голль тэрэ сэрэгэй бүлэглэлые үмөөрдэг байһаниинь лабтай.

Капиталис дэлхэйдэ мүнөө үедэ Европын монополистнуудай болон океанай саада тээхи тэдэнэй «союзнигуудай» хоорондо атаа мэеэн боложо байна. «Ниитэ дэлгүүрэй» хурса үзүүрынь социализмын оронуудта эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн байна гэдэгын тон зүб. Холбоото Штадуудай «ниитэ дэлгүүрые» дэмжэдэг байһаниинь, мүнөөшье дэмжэһэн зандаа байгаашань арсашагүй.

США-гай капиталистнууд хүсэ ехэтэ экономическа нэгэдэл болохо «ниитэ дэлгүүрэй» тэдэндэ аюултай байһыень мэдэжэ, «ниитэ дэлгүүрые» өөрынгөө мэдэлдэ абахые оролдоно гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Энэ ушарта Англи туһалха ёһотой гэжэ США найдана.

Америкын холын хараатай түсэбтэ эсэргүүсэн де Голлин хэһэн «буһалгаан» Вашингтоной дура гутааһан байна. Сагаан Байшан, Гүрэнэй департамент, Пентагон «үгэ дууладаггүй президентые» номгоруулха, НАТО-до болон «ниитэ дэлгүүртэ» де Голлиие гансаардуулха онсо хэмжээнүүдые абажа байна. Нассауда хэгдэһэн хэлсээе НАТО-гой гэшүүдэй олонхидоор дэмжүүлээд, тэрэ хэлсээе бэелүүлхэ түрүүшын алхамуудые хэхэ оролдолго США гаргана.

Мүнөө үедэ Америкын сэрэгэй министрэй орлогшо Нитце гэгшын толгойлһон Америкын мэргэжэлтэд болон Англиин генералнуудай хоорондо «Нассаугай түсэб» бэелүүлхэ тухай хэлсээн Лондондо хэгдэжэ байна.

Холбоото Штадуудай «оло национальна ядерна хүсэнүүдые» байгуулха гэһэн үзэлые Бонной зүгһөө дэмжүүлжэ шадаһаниинь гайхалгүй. Баруун Германида ерэһэн Гүрэнэй секретариин орлогшо Болл «НАТО-гой ядерна хүсэнүүдые хамтадаа хинахабди» гэжэ хорхойтуулаад, канцлер Аденауэрые ехэ түргэн үгэдөө оруулжа шадаа. Тиибэшье «олон национальна ядерна хүсэнүүд» мүнөө байһан янзаараа үлэхэ болоо һаа, атомна зэбсэгтэй болохые хүсэдэг Баруун Германиин империалистнуудай һанаанда тааранагүй. Тиибэшье тэдэнэр хургаа хэжэ абаа һаа, гараа хэжэ болохо гэһэн ёһо баримталан, «атомна клуб соо» орожо абаал һаа, өөрынгөө һанаашаар ядерна зэбсэгые эзэрхэжэ болохобди гэһэн бодолтойгоор ябуулга хэжэ байна. Бонной хэблэл эдэ хүсэлнүүд тухайгаа нюуса нөөсэгүйгөөр сэхэ бэшэнэ.

Үгэ дууладаггүй де Голлиие Холбоото Штадууд номгоруулжа шадагша аа гү даа? Тиибэ яабашье капиталис дэлхэйн хүгжэлтэдэ мүнөө бии байһан зүрилдөөнүүд хэзээдэшье үгы болохогүй. Империализмын лагерьтахи зүрилдөөн улам бүри хурсадаха байха. Холо бодолтой буржуазна ажаглагшад энээн тухай өөһэдөө хэлэдэг. «Нью-Йорк Таймс» газетын корреспондент Мидлтон гэгшэ Хойто Атлантическа бүлэглэлэй харилсаан тухай хэлэхэ зуураа, саг ошохо бүри Европые хүтэлбэрилхэ гэһэн Америкын зорилго улам бүри бэрхэшээлтэй болохо гэжэ заана. «Европо — Англиин оролсоошье һаа, үгышье һаань — сагай ошохо бүри Вашингтоной хүтэлбэрилхы заабариие дуулахаяа болихо. Энэ юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, Европо өөрөө хүсэ ехэтэ экономическа болон политическэ единицэ болохо.

С. ИВАНОВ.
(ТАСС).

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур

1963 оной январиин 22.

Редактор
Ц. Ц[…]

Манай адрес, телефо[…]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Лен[…]
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. ред[…] ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жизн[…] —24-74, сельского хозяйства, советского строите[…] ры—47-59, промышленности, транспорта, инфо[…] литературы и искусства—34-05, писем и рабсел[…] отдел переводов и корректорская—35-95, бухг[…]
Для междугородных переговоров — 16.
Гор. Улан-Удэ, типография Министерс[…] Бурятской АССР.
Н00328. За[…]